

ახალი განათლება

31 მარტი - 6 აპრილი

ფასი 1 ლარი 70 თეთრი

№13 (727) გაიშინა 1998 წლიდან

www.axaliganatleba.ge

დაწყებითი განათლება

რას შეცვლის G-PRIED დაწყებით განათლებაში

გვერდი 2

პროფესიული განათლების ახალი მოდელი

გვ. 3

განათლების რეფორმა

დაინერგება სამუშაოზე დაფუძნებული სწავლება

ხელმისაწვდომი იქნება კერძო სექტორის მოთხოვნებზე მორგებული პროფესიები

სტუდენტები დაეუფლებიან სამენარმეო კომპეტენციებს

#განათლება2016

სტიგმისა და სტერეოტიპების ბარემოცვაში

გვ. 6

პროფესიული განათლების მიღების მსურველთა რეგისტრაცია იწყება

28 მარტი - 10 აპრილი

განათლება

საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტრო პროფესიული განათლების მიღების მსურველთა რეგისტრაციას აცხადებს! რეგისტრაცია იწყება 28 მარტიდან 10 აპრილის ჩათვლით.

ნებისმიერი ასაკის დაინტერესებულ პირს შესაძლებლობა აქვს, სახელმწიფოს მიერ დაფუძნებულ საგანმანათლებლო დაწესებულებაში, სრული სახელმწიფო დაფინანსებით, დაეუფლოს სასურველ პროფესიას ტურიზმის, მშენებლობის, სოფლის მეურნეობის, ტრანსპორტის, ინფორმაციული ტექნოლოგიებისა და სხვა მიმართულებებით. მოთხოვნის შემთხვევაში, ხელმისაწვდომი იქნება საღამოს კურსებიც.

სასურველი პროგრამისა და კოლეჯის/უნივერსიტეტის შერჩევა შესაძლებელია შეფასებისა და გამოცდების ეროვნული ცენტრის ვებგვერდზე (www.naec.ge) და პროფესიული განათლების ვებ-პორტალზე (www.vet.ge).

რეგისტრაციის გავლა შესაძლებელია საქართველოს მასშტაბით არსებულ საინფორმაციო ცენტრებში, სამინისტროს საგანმანათლებლო რესურსცენტრებსა და პროფესიული საგანმანათლებლო პროგრამების განმახორციელებელ დაწესებულებებში. რეგისტრაციის მსურველმა თან უნდა იქონიოს

მხოლოდ პირადობის მოწმობა.

რეგისტრირებულ აპლიკანტს, რეგისტრაციიდან რამდენიმე დღეში, გადაეცემა საგამოცდო ბარათი, რომელზეც დატანილი იქნება ინფორმაცია ტესტირების ადგილისა და თარიღის შესახებ.

ინფორმაცია პროფესიული ტესტირების შესახებ და ასევე ტესტების ნიმუშები განთავსებულია შეფასებისა და გამოცდების ეროვნული ცენტრის ვებგვერდზე (www.naec.ge).

სპეციალური საგანმანათლებლო საჭიროების მქონე პირები რეგისტრაციას გადიან, თუმცა ისინი სარგებლობენ ალტერნატიული პროფესიული ტესტირებით, რაც, პროფესიის მოსიწვევის გზით, მათთვის პროფესიის შერჩევას გულისხმობს. ეთნიკური უმცირესობის წარმომადგენლები ტესტირებას მშობლიურ ენაზე გაივლიან.

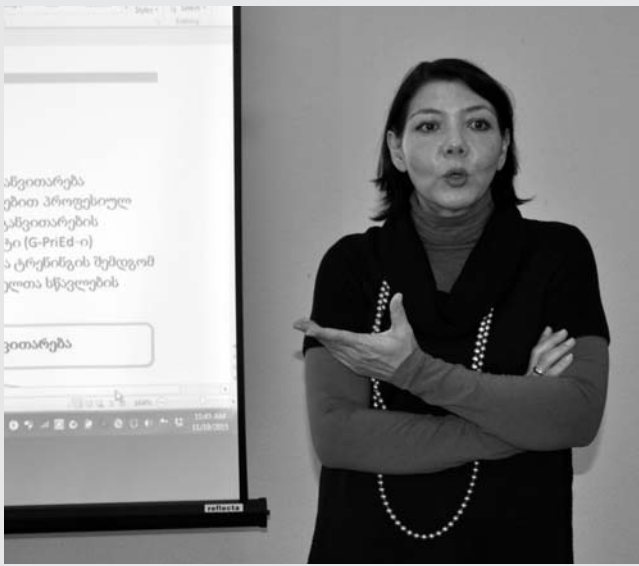
საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტრო გისურვებთ წარმატებას!

დაწყებითი განათლება

რას შესვლის G-PRIED დაწყებითი განათლებაში

ჩვენი მკითხველი კარგად იცნობს იმ საერთაშორისო კვლევების შედეგებს, რომლებიც დაწყებითი კლასების მოსწავლეების დაბალ შედეგებზე მიუთითებს. საქართველოს დაწყებითი განათლების პროექტი (G-PRIED) წარმოადგენს აშშ-ს საერთაშორისო განვითარების საბაზენტოს (USAID) მიერ დაფინანსებულ პროექტს, რომლის მიზანია, ხელი შეუწყოს ინოვაციური, მოსწავლეზე ორიენტირებული სწავლების დანერგვას, დაწყებითი კლასების მოსწავლეთა უნარების გაუმჯობესებას კითხვასა და მათემატიკაში, მასწავლებლებისათვის სწავლების ახალი სტრატეგიების გაცნობის, ხარისხიანი საგანმანათლებლო რესურსების უზრუნველყოფისა და კითხვასა და მათემატიკაში საგნობრივი ინტერესის კომპეტენციების გაზრდის გზით.

უფრო კონკრეტულად პროექტის საქმიანობის შესახებ მოგიხსენებთ მისი ხელმძღვანელი ინდირა ამირანაშვილი

– იმ რთული ვითარებიდან გამომდინარე, რაც დაწყებით განათლებაში გვაქვს, პროექტის ძირითადი აქტივობები დაკავშირებულია მასწავლებლებთან და მიზნად ისახავს მათი კვალიფიკაციის ამაღლებას, ინოვაციური სწავლების მეთოდების გაცნობას, რათა ყოველი გაკვეთილი იყოს ადვილად აღსაქმელი და სახალისო და შედეგიანი. ამიტომ პირველ რიგში, შევარჩიეთ 100 ტრენერი, უმეტესწილად, ქართულისა და მათემატიკის მასწავლებლები, რომლებმაც გაიარეს შესაბამისი ტრენინგ-კურსები და შემდეგ ეს ცოდნა, როგორც ტრენერებმა, გადასცეს კოლეგებს. პროექტი 2013 წელს 122 საპილოტე სკოლაში დაიწყო და მოიცავდა 1200-მდე მასწავლებელი კითხვაში და მათემატიკაში. სწორედ ამ ორი ძირითადი საგნის ინოვაციური მეთოდებით სწავლებამ შეიძლება გააუმჯობესოს ის არასახარბიელო ვითარება, რაც დღეისათვის გვაქვს. აქედან გამომდინარე, გადავწყვიტეთ სამოქმედო არეალის გაფართოება და ამჟამად 580-ზე მეტ სკოლასთან ვთანამშრომლობთ, შესაბამისად, თითქმის, გაოთხმაგდა პროექტის მონაწილე პედაგოგების რაოდენობა, ჯამში 8,000-ზე მეტია. აქედან 5,500-ზე მეტი ასწავლის კითხვას, და 5,700-ზე მეტი – მათემატიკას. ეს ნიშნავს, რომ, ქვეყნის მასშტაბით, საჯარო სკოლების 28%-ია ჩართული პროექტის მუშაობაში. მათი შერჩევა, კონკურსის პირობებში, ძირითადად, სკოლების სურვილის მიხედვით მოხდა, თუმცა იყო გარკვეული კრიტერიუმები, რომლებიც უნდა დაეკმაყოფილებინათ მონაწილეობის მსურველებს.

– რას დაასხვავებდით პროექტის მთავარ მიმართულებად?

– როგორც მოგახსენეთ, ჩვენი აქტივობების სამიზნე ჯგუფი პედაგოგები არიან. ერთი მხარეა მათთვის კვალიფიკაციური ტრენინგების ჩატარება, მაგრამ მეორე და აუცილებელი პირობაა სკოლის ბაზაზე პროფესიული განვითარებისთვის პირობების შექმნა. ჩვენ შევთანხმდით განათლებისა და მეცნიერების სამინისტროსთან, რომ სკოლის ბაზაზე შექმნილიყო გარკვეული სისტემა, რომლის ფარგლებშიც პედაგოგები გუნდურად შეძლებდნენ პროფესიული განვითარებისთვის მუშაობას და შეეთავაზებინათ ე.წ. საგნების მიხედვით მასწავლებელთა სასწავლო ჯგუფების შექმნა. მაგალითად, სკოლაში 5 მასწავლებელი ასწავლის ქართულს. ისინი ერთიანდებიან და ირჩევენ ფასილიტატორს, რომელიც გამოირჩევა როგორც აქტიურობით, ასევე კვალიფიკაციით. ფასილიტატორებს ჩვენ დამატებით ვანვლით სასწავლო და მეთოდურ რესურსებს, ვუტარებთ ტრენინგებს და ვაძლევთ რეკომენდაციებს, როგორ ჩაატარონ სხვადასხვა სახის ღონისძიებები, როგორცაა: განმავითარებელი შეფასების შედეგების განხილვა და ანალიზი, ურთიერთდაკვირვება საკლასო ოთახში და უკუკავშირის გაზიარება, გაკვეთილების ერთობლივი დაგეგმვა და სხვ. თითოეული ეს ნაბიჯი თანხვედრაშია განათლებისა და მეცნიერების სამინისტროს მიერ შემუშავებულ პედაგოგთა პროფესიული განვითარებისა და კარიერული ზრდის სქემასთან.

ჩვენი მუშაობის მეორე მიმართულება სკოლის დირექტორის როლსა და მნიშვნელობას ეხება. რატომღაც მიიჩნევენ, რომ სკოლის მართვისთვის სრულიად საკმარისია კარგი მენეჯერული უნარები და უგულვებელყოფილია მისი, როგორც სასწავლო პროცესის ხელმძღვანელის როლი. თუ დირექტორს არ ესმის, როგორ უნდა მიმდინარეობდეს საგანმანათლებლო პროცესი ეფექტურად, მხოლოდ გამართული ადმინისტრირებით კარგ შედეგს ვერ მივიღებთ. დირექტორს უნდა შეეძლოს პედაგოგის საქმიანობის პროფესიონალურად შეფასება და მისი შემდგომი განვითარების მხარდაჭერა. ჩვენ ასეთი მეთოდი გვაქვს: ტრენინგების ჩატარების შემდეგ, ტრენერები ბრუნდებიან სკოლებში და აკვირდებიან, როგორ იყენებენ პედაგოგები ტრენინგებზე მიღებულ ცოდნასა თუ რეკომენდაციებს. გაკვეთილზე დასრულების შემდეგ მასწავლებლებს უზიარებენ მოსაზრებებს კონსტრუქციული უკუკავშირის სწავლების როგორც ძლიერი, ასევე გასაუმჯობესებელი მხარეების შესახებ. ამ განხილვებს, შეძლებისდაგვარად, ესწრებიან დირექტორები, რომლებიც თავად დამოუკიდებლად ატარებენ მასწავლებელთა შეფასებებს და საკლასო დაკვირვებებს ჩვენი პროექტის მიერ შეთავაზებული მეთოდისა და ინსტრუმენტების გამოყენებით.

ჩვენი პროექტის მუშაობა პედაგოგებთან წარმოადგენს ერთ

უნვეტ ციკლს: ერთ-ორ-დღიანი ტრენინგი, შემდეგ ერთი-ორი კვირა პრაქტიკა კლასში, შემდეგ ისევ ტრენინგი, და ასე შემდეგ. საკლასო პრაქტიკის დროს მათ აკვირდებიან ტრენერები, ან დირექტორი და პარალელურად ისინი მონაწილეობენ საგნობრივ მასწავლებელთა სასწავლო ჯგუფების მუშაობაში.

– ტრენინგ-კურსების გარდა რა აქტივობებს ახორციელებთ პროექტის ფარგლებში?

– ინოვაციური მეთოდებით სწავლება რომ აუცილებელი პირობაა შედეგის გასაუმჯობესებლად, ეს საკამათო აღარ არის, მაგრამ ეს მეთოდი ვერ იქნება სრულყოფილი საგანმანათლებლო რესურსების, თვალსაჩინოებების, დამხმარე სახელმძღვანელოების გარეშე. ქართულ რეალობაში კი ეს პრობლემა არსებობს. ამიტომ ჩვენ იმთავითვე დაიწყეთ ზრუნვა ამ სიცარიელის შესავსებად. შემოვიკრიბეთ ავტორთა და ილუსტრატორთა ჯგუფი, რომელთაც დღეისათვის, ჩვენი ხელმძღვანელობით, 300-მდე საკითხავი წიგნი აქვთ შექმნილი. აღნიშნული დამატებით საკითხავი მასალა, ფაქტობრივად, რეგულაციური მიდგომით არის შედგენილი სირთულეების დონეების მიხედვით, რაშიც დიდი წვლილი მიუძღვით ლინგვისტებს, ფსიქოლოგებს, ფილოლოგებს. თითო დონეზე, მაგალითად! კლასში, არსებობს პირველი, მეორე და მესამე სირთულის დონის საკითხავი ტექსტები. გათვალისწინებულია როგორც ასაკობრივი ჯგუფები, ასევე ქართული და ქართული, როგორც მეორე ენის, სპეციფიკა. ეს გამოცემები ყველა საპილოტე სკოლაში დარჩედა, ახლა სხვა პროექტში მონაწილე საჯარო სკოლებსაც ურიგდება. ეს წიგნები გამოიყენება ქართული და ქართული, როგორც მეორე ენის გაკვეთილების და კითხვის საათის დროს, დამოუკიდებელი კითხვისთვის და დიფერენცირებული სწავლებისთვის.

უნდა აღინიშნოს რესურსწიგნები მათემატიკისა და ქართულის მასწავლებლებისთვის და ძალიან ბევრი დამხმარე მასალა კლასების მიხედვით, მაგალითად, კითხვის და მათემატიკის აქტივობების ბარათები, პოსტერები, მათემატიკური მანიპულატივები, მოსწავლის გაზეთები, ასევე სამოდულო გაკვეთილების ნიმუშები და სხვ. დიდი მუშაობა ტარდება მხოლოდ ჩართულობის კუთხითაც. განსაკუთრებით მნიშვნელოვანად მიმაჩნია პროექტის მიერ განხორციელებული აქტივობებისთვის, რომლებიც არაქართულ რეგიონებში ასწავლიან სახელმწიფო ენას. „ქართული როგორც მეორე ენა“ პროექტის მონაწილეებს გარდა იმისა, რომ ჩაუტარდათ განსხვავებული შინაარსის ტრენინგები, მათთვის შეიქმნა ადაპტირებული მასალა და სპეციალური წიგნები. რაც შეეხება მათემატიკის მასწავლებლებს, მათთვის კოლოსალური შრომა გასწიეს მთარგმნელებმა და ყველა ეს მასალა ითარგმნა რუსულ, სომხურ და აზერბაიჯანულ ენებზე.

– რა მიგაჩნიათ ყველაზე მნიშვნელოვან სიახლედ და მიღწევად პროექტის მიმდინარეობის პერიოდში?

– ცალკეული აქტივობის წარმატებით განსახორციელებლად ძალიან მნიშვნელოვანი იყო სკოლების ტექნიკური აღჭურვა, რაც უზრუნველყო განათლების სამინისტრომ. ყველა სკოლა, ქვეყნის მასშტაბით, ჩართულია სამინისტროს მიერვე შექმნილ საინტერნეტო ქსელში, რომლის გამართულად მუშაობაზე დიდად არის დამოკიდებული ჩვენ მიერ შემოთავაზებული ინოვაციის დანერგვა. ვგულისხმობ პროექტის ყველა მნიშვნელოვანი აქტივობის – ტრენინგებიდან დაწყებული წიგნებით დამთავრებული, ელექტრონული ვერსიების შექმნას და განთავსებას განათლების სამინისტროს ვებსაიტზე. საიტი kargiskola.ge ამ უზარმაზარი მასალის გამოყენებას პროექტის დასრულების შემდეგაც სთავაზობს ნებისმიერ მსურველს – პედაგოგს, მოსწავლეს, მშობელს თუ სხვა დაინტერესებულ პირს. ამისთვის საკმარისი იქნება, თუნდაც პერიოდულად, ინტერნეტის ქონა (ეს პრობლემა ჯერ კიდევ არის რეგიონებში), რომ სრულად ჩამოტვირთონ მათთვის საინტერესო მასალა, მოისმინონ ვიდეოგაკვეთილები, ნაიკითხონ წიგნები და მოისმინონ აუდიოინტერვიუები, გაცნონ აქტივობების ბარათებს კითხვასა და მათემატიკაში და მშობელთა ჩართულობის ბარათებს მცირე ინსტრუქციებითა და რეკომენდაციებით, მრავალფეროვან მენიუს მასწავლებელთა სასწავლო ჯგუფების ფასილიტატორებისათვის, დირექტორებისა და საქმიანი უნარ-ჩვევების განვითარების პროგრამის მოხალისეებისთვის. დაბოლოს, kargiskola.ge-ს „საკლასო შეფასების“ გამოყენებით მასწავლებლებს შეუძლია შექმნას დიაგნოსტიკური ტესტი კითხვის და მათემატიკის საგნებში, და ტესტირების ჩატარების შემდეგ, აღრიცხოს ქულები და მიიღოს დიაგნოსტიკური ტესტირების ანალიზის ანგარიში მთელი კლასის და ცალკეული მოსწავლის მიხედვით.

kargiskola.ge ჩვენი პროექტის სერიოზულ მიღწევად მიმაჩნია, რადგან ძალიან ეკონომიურია, სკოლას არავითარი ხარჯის გარეშე არ სჭირდება იმისთვის, რომ, მაგალითად, რამდენიმე პედაგოგი შეიკრიბოს და უყუროს ვიდეოგაკვეთილს ქართულში ან მათემატიკაში. ელექტრონული კურსები გათვლილია ჯგუფურ მუშაობაზე, რაც სკოლაში შექმნის კოლეგიალურ, საქმიან ურთიერთობას და რასაც უნდა მოჰყვეს ნაწილის შესახებ დისკუსია, განხილვა. თუ ისინი სერიოზულად მიუდგებიან ამ შეთავაზებას, აუცილებლად გაიზრდება სწავლების ხარისხი და, შესაბამისად, შედეგი. მნიშვნელოვანია ისიც, რომ ახალი სქემის მიხედვით, ამ აქტივობაში მასწავლებელი კრედიტულდება იცებს.

დამატებით გვსურს ინდივიდუალური ელექტრონული კურსების შექმნა ორი მიზეზის გამო: პირველი, გუნდის მართვას და ფასილიტაციას სჭირდება გარკვეული ცოდნა და უნარი და მეორე, ზოგიერთი მასწავლებლისთვის ინდივიდუალურად მუშაობა მეტად კომფორტული და ნაყოფიერია. დარჩენილ 7 თვეს მაქსიმალურად გამოვიყენებთ ამისთვის და, იმისთვის, რომ შექმნილი სისტემა იყოს მდგრადი და შეძლოს მუშაობის შეუფერხებლად გაგრძელება.

– თქვენი პროექტი, სავარაუდოდ, სექტემბერში დაიხურება. ბუნებრივია, ერთ საგანზე სტატიაში რთულია ყველა იმ აქტივობის განხილვა და აღწერა, რაც ამ პერიოდის განმავლობაში განახორციელეთ და რომელთა მიზანი დაწყებითი კლასებში, ქართულსა და მათემატიკაში მოსწავლეთა შედეგების გაუმჯობესება იყო. მიაღწიეთ თუ არა მიზანს, შეიცვალა თუ არა უკეთესობისკენ ვითარება ამ მიმართულებით?

– რაც შეეხება შედეგებს – პროექტის აქტივობების დაწყებამდე, საპილოტე სკოლების 1,500-მდე მოსწავლე (და ამდენივე საკონტროლო სკოლების) შევამოწმეთ კითხვასა და მათემატიკაში. მოსწავლეების მხოლოდ 15-დან 20%-მდე რაოდენობამ აჩვენა კარგი შედეგი. ჩვენი საბაზისო შემოწმებით მოსწავლეთა დანარჩენი ნაწილი ქვედა ზღვარზე ან მის ქვევით აღმოჩნდა. გასული წლის მარტში, ჩვენმა დონორმა დაიქირავა სრულიად დამოუკიდებელი ორგანიზაცია, რომელმაც შეფასების იმავე მეთოდით, იმავე მოსწავლეებთან ჩაატარა კვლევა იმავე მეთოდოლოგიით. ვიცით, რომ შედეგები უკვე არის, მაგრამ პრეზენტაცია, სავარაუდოდ, აპრილის დასაწყისში იქნება. ასე რომ, საშუალება გექნებათ, პროექტის მუშაობის შედეგები, ჩვენთან ერთად გაიგოთ.

ესაუბრა
ანა ფირცხალაიშვილი

პროფესიული განათლება

პროფესიული განათლების ახალი მოდელი

სამუშაოზე დაფუძნებული სწავლება; კერძო სექტორის მოთხოვნებზე მორგებული პროფესიების ხელმისაწვდომობა; სამენარეო კომპეტენციების დაუფლება; სწავლების ძირითადი ნაწილი განხორციელდეს არა კოლეჯში, არამედ სანარმოში; პროცესში აქტიურად უნდა ჩაერთოს დამსაქმებელი, კერძო სექტორი - ასეთია პროფესიული განათლების ახალი მოდელის ძირითადი მიმართულებები, რომელიც საზოგადოებას პრემიერ-მინისტრმა გიორგი კვირიკაშვილმა და განათლებისა და მეცნიერების მინისტრმა თამარ სანიკიძემ წარუდგინეს.

განათლების რეფორმა მთავრობის 4-პუნქტიანი გეგმის მნიშვნელოვან ნაწილს წარმოადგენს. რეფორმების ერთობლიობა, რომელიც მოიცავს ეკონომიკის რეფორმას, განათლების რეფორმას, სივრცით მოწყობას და მმართველობის რეფორმას, ქვეყნის განვითარების ახალ ეტაპზე გადასვლას ემსახურება.

განათლების რეფორმის პირველი ბლოკის პრეზენტაცია დამსწრე საზოგადოებას საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების მინისტრმა გააცნო. სიახლის თანახმად, პროფესიულ განათლებაში გატარდება რეფორმა, რომელიც უზრუნველყოფს დამსაქმებლის ჩართულობით საგანმანათლებლო პროცესის წარმართვას, სანარმოო პრაქტიკის კომპონენტის გაძლიერებას და შრომის ბაზარზე ორიენტირებული პროფესიების გამოკვეთას.

რეფორმის შედეგად შესაძლებელი იქნება სამუშაოზე დაფუძნებული სწავლების (WORK-BASED LEARNING) მიდგომის დანერგვა, როდესაც ძირითადი სასწავლო პროცესი მიმდინარეობს სანარმოში, ხოლო თეორიული კომპონენტი, ასევე საკვანძო და საბაზო უნარების მოდულები - კოლეჯში. საჯარო-კერძო პარტნიორობა და სამუშაოზე დაფუძნებული სწავლება არა მარტო კურსდამთავრებულთა დასაქმებას შეუწყობს ხელს, არამედ მენარეობის განვითარებასაც.

თამარ სანიკიძე: „საუბარია სისტემურ ცვლილებებზე, რომლის ფარგლებშიც, ნელ-ნელა უნდა გადავიდეთ სამუშაოზე დაფუძნებული სწავლების ფორმაზე, რაც მნიშვნელოვანი ცვლილება იქნება იმიტომ რომ, სწავლების ამ ფორმის განხორციელება სასწავლო პროცესში დამსაქმებლისა და კერძო სექტორის ჩართვას მოითხოვს. შესაბამისად, საუბარია სამოტივაციო პაკეტების მომზადებაზე იმისათვის, რომ კერძო სექტორი და დამსაქმებელი სრულად იყოს ჩართული პროფესიული განათლების მთელ ციკლში. არა მხოლოდ სტანდარტებისა და პროგრამების შემუშავების ნაწილში, როგორც დღეს გვაქვს, არამედ პროგრამების განხორციელებისა და სწავლების პროცესშიც, რაც ნიშნავს, რომ იმ მიდგომით, რომლის დანერგვასაც ვაპირებთ, სწავლების ძირითადი ნაწილი (60%) უნდა განხორციელდეს არა კოლეჯში, არამედ უშუალოდ სანარმოში, შესაბამისად, პროგრამების განხორციელება და ზოგადად ყველაფერი ორიენტირებული იქნება კერძო სექტორზე, დამსაქმებელზე და შრომის ბაზარზე, მორგებული იქნება მათ მოთხოვნებზე.“

საქართველოს პრემიერ-მინისტრი მიიჩნევს, რომ მთავრობის ოთხპუნქტიანი გეგმიდან ერთ-ერთი ყველაზე მნიშვნელოვანი განათლების რეფორმაა. მისი თქმით, პროფესიული განათლების ახალი მოდელი ნიშნავს უფრო მეტ კვალიფიციურ, კონკურენტუნარიან პროფესიონალს და მეტ დასაქმებულს ქვეყანაში. ქვეყნის ეკონომიკის შემადგენელი ერთ-ერთი მთავარი ფაქტორი დღეს შესაბამისი კვალიფიკაციის მქონე სამუშაო ძალის არარსებობაა და რომ უმნიშვნელოვანესია სამუშაოს მაძიებელთა კვალიფიკაციის შრომის ბაზრის მოთხოვნებთან შესაბამისობაში მოყვანა. გიორგი კვირიკაშვილმა იმაზეც ისაუბრა, თუ რატომ შეიძლება დაინტერესდეს კერძო სექტორი პროფესიული განათლების რეფორმაში მონაწილეობით.

პროფესიული განათლების რეფორმის პროექტი განხილული იყო დონორ ორგანიზაციებთან, კერძო სექტორის წარმომადგენლებთან, მომავალ დამსაქმებლებთან და სვეტოს ექსპერტებთან. ისინი ამბობენ, რომ დღევანდელ შრომის ბაზარზე პროფესიულ კადრებზე დიდი მოთხოვნაა. კერძო სექტორის წარმომადგენლები თავად არიან დაინტერესებული მაღალკვალიფიციური სპეციალისტების დასაქმებით. შესაბამისად, საჯარო და კერძო სექტორის პარტნიორობა, ამ მიმართულებით, ორივე მხარისთვის საინტერესო და წარმატებული იქნება.

გიორგი კვირიკაშვილი: „დღეს ძალიან მნიშვნელოვანი დღეა. ვინაიდან მთავრობის რეფორმების 4-პუნქტიანი გეგმის ერთ-ერთი უმთავრესი მიმართულების - განათლების მიმართულების პირველ ეტაპს, რომელიც გულისხმობს შრომის ბაზარზე ორიენტირებული პროფესიული განათლების სისტემის შექმნას. ეს რეფორმა არა მხოლოდ განათლების სისტემის გაუმჯობესებას, არამედ ქვეყნის განვითარებას მისცემს ძალიან მნიშვნელოვან ბიძგს. ქვეყნის განვითარება დამოკიდებულია თითოეული ახალგაზრდის შესაძლებლობების რეალიზაციაზე.“

დარწმუნებული ვართ, რომ ის გეგმა, რომელიც გავაჩნია და რომელსაც მივყავებით ნაბიჯ-ნაბიჯ - ეკონომიკის გაძლიერება, შრომის ბაზრის მოთხოვნებზე ორიენტირებული განათლების სისტემა, თანამედროვე მოთხოვნების შესაბამისი ინფრასტრუქტურა და მოქნილი, ეფექტური სახელმწიფო მმართველობა - ნამდვილად მისცემს ქვეყანას საშუალებას განვითარების ახალ ეტაპზე გადავიდეს. განათლების რეფორმის პირველი ბლოკი პროფესიული განათლების სრულად ახლებური მოდელია, რომელიც, დამსაქმებელთან ერთად, სახელმწიფოსა და კერძო სექტორს შორის პარტნიორობის მოდელზე აგებულ განათლების სისტემას ნიშნავს. ნიშანდობლივია, რომ პირველი, ამ ოთხპუნქტიან რეფორმათა გეგმიდან, წარდგენილია ზუსტად განათლების რეფორმა, რომელიც ვფიქრობ, მართლაც ყველაზე მნიშვნელოვანია ამ ოთხ მიმართულებას შორის.

ძალიან მნიშვნელოვანია, ასევე, რომ სტუდენტების საქმიანი ინიციატივების რეალიზებისთვის მთავრობამ შექმნას შესაბამისი მექანიზმები. სწორედ ამიტომ არის განსაზღვრული „სტარტაპის“ იდეების დაფინანსების ინსტიტუტის შექმნა, რომელიც სტუდენტებს, ახალგაზრდა ინიციატივიან ადამიანებს საშუალებას მისცემს, დააფინანსონ საკუთარი იდეები უკვე ახალ პირობებში, როდესაც არ იქნება ამისათვის საჭირო ჩვეულებრივი საბანკო პროცედურების გავლა. სტუდენტს სწავლის პროცესშივე უნდა ჰქონდეს მომავალ დამსაქმებელთან ურთიერთობის საშუალება.“

კარლო ნატალე, ევროკავშირის წარმომადგენლობის ხელმძღვანელის მოადგილე: „მივესალმები წამოწყებულ ინიციატივას. მეტად მნიშვნელოვანი რეფორმა იწყება საქართველოში. ევროკავშირი, წლების განმავლობაში, იყო განათლების რეფორმის ხელშემწყობი დონორი. მიმდინარე პროგრამა ძალიან საინტერესოა და ჩვენ მზად ვართ, ამ რეფორმას შემდგომშიც შევუწყობთ ხელს.“

ელგაშვილი მელაქი, ბიზნესგაერთიანება საქართველოს დამსაქმებელთა ასოციაციის პრეზიდენტი: „ეს პროექტი, პრინციპში, განხილული იყო დამსაქმებელთა და ჩვენი მხრიდან მოწონებულია. პროექტი იწყება იმ ევროპულ გამოცდილებას, რომელიც მრავალი წელია არსებობს და რომელმაც გაამართლა. მთავარი პრობლემა, დღეისათვის, საქართველოში, ბაზარზე არსებული ვაკანსიებისა და სამუშაო ძალის მიწოდების შეუსაბამობაა. ეს თემა რაც შეიძლება სწრაფად უნდა გადაწყდეს და სწორედ ამის საუკეთესო მექანიზმებია ჩადებული ამ პროექტში.“

პირველ ეტაპზე საჭირო იქნება ბაზრის კვლევა, რაც დღეს კიდევ კონცეფციაში. მეორე ეტაპი გახლავთ სტუდენტთა სანარმოო პრაქტიკის ორგანიზება. ყველა მენარმე დაინტერესებულია, გაზარდოს კადრი და შემდეგ საკუთარი ბიზნესის გასაფართოებლად გამოიყენოს. პროექტით გათვალისწინებული მექანიზმი უზუსტად იმას ითვალისწინებს, რაც გვჭირდება.“

ალექსანდრე ეჯიბაძე, საქართველოს პროფესიული განათლების ფონდის გამგებობის თავმჯდომარე: „მთელ რიგ დარგებში არის მოთხოვნილება კვალიფიციურ მუშახელზე, ამავე დროს, საკმაო რაოდენობით გვაყავს უმუშევარი ადამიანები. პარადოქსია, მაგრამ მათი დასაქმება მხოლოდ იმიტომ არ ხდება, რომ იმ უმუშევარ ხალხს არ გააჩნია შესაბამისი კვალიფიკაცია. მთელ რიგ პროფესიებში, ბოლო 30 წლის განმავლობაში, არცერთი მომზადებულია. ამიტომ ვერც მენარმე ავითარებს სანარმოს, არ ჰყავს მუშახელი. მეორე მხრივ, აშენებულია მშვენიერი პროფესიული კოლეჯები, გააზრებულია სასწავლო პროგრამები, სახელმძღვანელოები, შექმნილია ყველა პირობა. საჭირო და აუცილებელიც იყო კოლეჯის მენარმესთან დაკავშირება, რათა პრაქტიკული ნაწილი მთლიანად წარმოებში გადავიდეს და იქ დაუფლონ სტუდენტები ყველა იმ უნარ-ჩვევას, რომელიც შემდგომი საქმიანობისთვისაა საჭირო.“

დღეისათვის, პროფესიული პროგრამები, მთელი საქართველოს მასშტაბით, 34 სახელმწიფო საგანმანათლებლო დაწესებულებაში ხორციელდება. სახელმწიფო პროფესიულ სასწავლებლებში 7100 პროფესიული სტუდენტი სწავლობს. მათ განათლებას სრულად აფინანსებს სახელმწიფო. სახელმწიფო პროფესიულ სასწავლებლებში 100-ზე მეტ პროფესიულ პროგრამაზე ხდება მიღება.

სულხან ქიმერიძე, პროფესიული სტუდენტები: „ავირჩიე მიმი სამშენებლო ტექნიკის ოპერატორობა. საუკეთესო სწავლება გვაქვს როგორც თეორიული, ასევე პრაქტიკული. სიმულატორებთან ვმუშაობთ და ისეთივე შერძენება გვაქვს, როგორც ცოცხალ ტექნიკასთან შეხებისას. ავვისტოში დაგვეწყება სანარმოო პრაქტიკა.“

კოლეჯებში, თეორიული სწავლების პარალელურად, მიმდინარეობს პრაქტიკული გაკვეთილები. სასწავლო პროგრამის ბოლო ნაწილი კი უშუალოდ რეალურ სანარმოში სტაჟირება, სანარმოო პრაქტიკაა. კოლეჯები ურთიერთთანამშრომლობის მემორანდუმებს აფორმებენ კერძო სექტორის წარმომადგენლებთან. შედეგად, პროფესიული სტუდენტების სანარმოო პრაქტიკას გადიან და, ხშირ შემთხვევაში, საქმედებიან კიდევ ამ კომპანიებში.

სანამ სახელმწიფო პროფესიული განათლების რეფორმას განახორციელებს, კოლეჯებს თავად, ინდივიდუალურად უნებთ სხვადასხვა კომპანიებთან მოლაპარაკება. ერთ-ერთი ასეთი მოლაპარაკების შედეგად, კოლეჯმა „სპექტრი“ საკუთარ სტუდენტს, **ლამა მჭედლიძეს,** რომელმაც ელექტროკოსის პროფესია შეისწავლა, სანარმოო პრაქტიკა კომპანია „ჯეოტექნიკაში“ გაატარა, სადაც ლამა, უკვე ერთი წელია, შტატიანი თანამშრომელია. ამბობს, რომ 35 წლის ასაკშიც არ არის გვიანი, გაიარა გადაზადება და გახდა პროფესიონალი. „პროფესიული განათლება საუკეთესოა იმისათვის, რომ მეტად განვითარდე, წინსვლა გქონდეს და ევროპულ დონეზე შეასრულო ის სამუშაოები, რომელსაც დღესდღეობით ითხოვს ჩვენი ბაზარი. პროფესიული სასწავლებელი არის ერთადერთი ხელშემწყობი იმისა, რომ უშუალო კავშირი გქონდეს და დავსაქმდეთ იმ კომპანიებში, რომლებიც ლიდერები არიან ბაზარზე სანტექნიკის, შიდა კომუნიკაციების, ელექტრობის თუ სხვა მიმართულებით. ვაძლევს შანსს, პროფესიულად განვითარდეთ და დავსაქმდეთ დიდი და განვითარებული კომპანიებში.“

გიორგი ჩხარტიანი, „ჯეოტექნიკის“ აღმასრულებელი დირექტორი: „დაახლოებით ორი წელია, რაც კოლეჯ „სპექტრთან“ დავინწყეთ ურთიერთობა. განვახორციელეთ საკმაოდ დიდი ინვესტიცია კოლეჯში, რაც გულისხმობდა თანამედროვე აპარატურის შეტანას, დანერგვას და ახალი სპეციალობის განვითარებას - მინისქემა კომუნიკაციების სისტემების მშენებლობა, რაზეც ჩვენი კომპანია ორიენტირებულია. როგორც ყველა კომპანია და კერძო სექტორის წარმომადგენელი, ჩვენც კვალიფიციური კადრების საკმაო დეფიციტს განვიცდით, თუმცა ყველანაირად ვცდილობთ, გავაღრმავოთ სტუდენტებში ცოდნა, ავუმალლოთ კვალიფიკაცია. მაგალითად „სპექტრთან“ ჩვენთან 20 სტუდენტია უკვე დასაქმებული. მთელი საქართველოს მასშტაბით ვინაობთ გრანდიოზულ სამუშაოებს და მეტი კადრი დაგვჭირდება, რისთვისაც უფრო მეტ თანხას ჩავდებთ განათლებაში.“

პროფესიული კოლეჯებისა და კერძო ბიზნესის თანამშრომლობა, ამ დრომდე, ინდივი-

დუალური ხელშეკრულებების საფუძველზე ხდებოდა. დაგეგმილი რეფორმის შედეგად კი, სისტემური მიდგომა დაიწყება. დამსაქმებლის ჩართულობა მნიშვნელოვნად გაიზარდება, ასევე გამოიკვეთება შრომის ბაზარზე ორიენტირებული პროფესიები.

პროფესიული განათლების რეფორმის გეგმა, რომელიც პრემიერმა, განათლების მინისტრთან ერთად, საზოგადოებას წარუდგინა, მომავლის ნაწილია და საბოლოო სახე 2017 წელს უნდა მიიღოს. დღეისათვის კი, საქართველოში, 80-ზე მეტი კერძო კოლეჯი და 34 სახელმწიფო სასწავლებელია, სადაც პროფესიული პროგრამებით ასწავლიან. ერთ-ერთი ასეთი ტექნიკური, საინჟინრო მიმართულების მქონე კოლეჯია „სპექტრი“. როგორც კოლეჯის დირექტორი **მათე ტაკიძე** ამბობს, ბოლო პერიოდში პროფესიონალ კადრებზე მოთხოვნა იმდენად გაიზარდა, რომ თავად კერძო კომპანიები დებენ ინვესტიციებს პროფესიულ სასწავლებლებში და ტექნიკურ აღჭურვას ახორციელებენ. შედეგად, მისი სტუდენტები ამავე კომპანიაში საქმედებიან. „კერძო სექტორთან ურთიერთობა ჩვენთვის მნიშვნელოვანია. განსაკუთრებით ბოლო წლების განმავლობაში, ეს ძალიან აქტუალური გახდა. ბევრ კომპანიასთან ვთანამშრომლობთ და ძალიან წარმატებით. უფრო მეტსაც ვიჭყვი, ბევრი კომპანია ჩვენთან მუშაობს არა მხოლოდ სხვადასხვა სახის მემორანდუმზე, არამედ გარკვეული ტიპის ინვესტირებით და ბევრმა მათგანმა კოლეჯის განვითარებაში უსერიოზულესი როლი შეასრულა. მაგალითად, როგორც ინვესტირება, განხორციელდა თანამედროვე ტექნოლოგიური ლაბორატორიების მოწყობა, ასევე პედაგოგების გადამზადება, ლიტერატურის დაბეჭდვა, უცხოეთში მივლინებები და უცხოელი ექსპერტების ჩამოყვანა ადგილზე, რაც უმნიშვნელოვანესია პროფესიული სექტორის განვითარებაში.“

სულ უფრო და უფრო იზრდება მოთხოვნა პროფესიულ კადრებზე, მოთხოვნას და მიწოდებას შორის ვარკვეული დისბალანსია. საქართველოში მოთხოვნადი გახდა, მაგალითად, სამშენებლო ტექნოლოგიური მიმართულებების მუშახელი. პრემიერ-მინისტრის დღევანდელი ინიციატივა უმნიშვნელოვანესი იყო. ეს არის გრძელვადიანი პერსპექტივა მდგრადობის, რაც ბიზნესს უხსნის ხელს, რომ მოვიდნენ და პროფესიული განათლების სექტორში ჩაღონ გარკვეული ინვესტიცია. ასე რომ, ძალიან კარგი დასაწყისია და პროფესიული განათლების სექტორის განვითარებისთვის გადაგებული უმნიშვნელოვანესი ნაბიჯია.“

პროფესიული განათლების რეფორმის გეგმის წარდგენისას პრემიერ-მინისტრმა, კურსდამთავრებულთა დასაქმების ხელშეწყობასთან ერთად, მათ მიერ საკუთარი ბიზნესის წამოწყებაში სახელმწიფოს ჩართულობაზეც ისაუბრა. სახელმწიფო პროფესიულ სასწავლებლებსა და ბიზნეს სექტორს შორის ერთგვარი მედიატორის როლს შეასრულებს, რათა მომავალი კადრები ბაზარზე არსებული მოთხოვნების შესაბამისად მომზადდნენ.

პროფესიული განათლების პროგრამა, მთავრობის გეგმის მიხედვით, 2017 წლიდან უნდა ამოქმედდეს. კოლეჯის ხელმძღვანელები ფიქრობენ, რომ ამ რეფორმის ფარგლებში, ის, რასაც კომპანიებთან ურთიერთობისას ინდივიდუალურად აკეთებდნენ, უკვე სისტემურ სახეს მიიღებს.

მომზადდა ლალი თვალავაძის მიერ

თვალსაზრისი

როგორი მასწავლებლები გვყავს

უპირველესად, დავასაბუთებთ, რომ სკოლის მასწავლებელთა შიხსებამ ანგარიშგასაწიფი სიტყვა გვეთქმის. ჩვენი კავშირი „ქორეპედა“ არის საბარტოველოში პირველი არასამთავრობო ორგანიზაცია განათლების მიმართულებით (დაარსდა 1992 წელს). 25 წლის განმავლობაში ვმუშაობთ მასწავლებლებთან, ჩატარებული გვაქვს: ტრენინგები 4000-ზე მეტი მონაწილისთვის; ტესტირებები 1500-ზე მეტი მონაწილისთვის; გაკვეთილზე დასწრებაში და ამ გაკვეთილებში ანალიზები - 1000-ზე მეტი მასწავლებლისა (გაკვეთილზე დასწრებაში დიდი უმრავლესობა აშშ-ს პროექტის, „ჯიპრა-ილის“ ფარგლებში მოხდა; ხოლო ტრენინგების უმრავლესობა - პედაგოგთა და მეცნიერთა თავისუფალ პროფესიონალებთან მრავალწლიანი პარტნიორული თანამშრომლობით); შექმნილი და გამოცემული გვაქვს 40-ზე მეტი ნოვატორული სახელმძღვანელო და ტესტების კრებული, მათი გამოყენებით მოსწავლეების ცოდნისა და უნარ-ჩვევების საშუალო დონე დაახლოებით 50%-ით იმატებს (როდესაც ყველა სხვა პირობა და ვითარება უცვლელია). რაპი არასამთავრობო ორგანიზაციებს სახელი გატანილი აქვთ, იმასაც დაუშვებთ, რომ ჩვენი კავშირი ქართული, ეროვნული სულისკვეთებისა და მთავარ მიზნად ჩვენი სახელოვანი წინაპრების საქმის ღირსეული გაგრძელება დაგვისწავს (ამიტომაც არ გვაქვს ბრანდები და ვებსაიტის მომსახურების თანხის შოვნაც კი გვიჭირს).

1. შესავალი

აღმამშობელია ის ზერედე, უბასუხისმგებლო, ქედმაღლო საჯარო გამოხდომები, რომლებიც ხშირია მასწავლებლის მისამართით. ისინი (რომც სრული სიმართლე იყოს), დანაშაულის ტოლფასია - იმდენსაც კი ვერ ხვდებიან, რომ ამით ყველაზე მეტად საქართველოს მომავალს - მოსწავლეებს, მათ შორის საკუთარ შეილებსა და შეილიშვილებს აზარალებენ - სამწუხაროდ, ბავშვებს ისედაც აცრუებული აქვთ გული სწავლაზე და მასწავლებელთა ასეთი დამცირების შემდეგ რაღა იქნება?! მოზარდი ხშირად საბავს ეძებს, რომ სიზარმაცე გაამართლოს და შენიღბოს. ან კლასში მისი ყოფილი როგორ იქნება?! შეგნებული ადამიანი, სანამ რამეს იტყვოდეს საჯაროდ, ჯერ იმას უნდა აფასებდეს, თუ რა შედეგები შეიძლება მოჰყვეს მის ნათქვამს. „კაცს კბილები (გონება) იმისთვის აქვს, რომ როყო სიტყვა მოძებნოს“.

ახლა დავუშვათ, რომ ის აზრები არასაჯაროდ, მხოლოდ ვინო წრეში გამოითქვა. მაინც ზერედე, მიკერძობული და მეტნილად მცდარია. საუბედუროდ, განათლების მეცნიერება საზოგადოებას დაბალ ლობედ იჩევენება, უმაღლესდამთავრებულთა ნახევარი თავს განათლების ექსპერტად მიიჩნევს და ჰგონია, რომ სიტყვა ეთქმის განათლებზე. ჩვენთვის რომ შურმილისტ ეკითხა, რა აზრისა ხართ ამა თუ იმ ქიმიურ ტექნოლოგიაზე, რას ვუპასუხებდით? - რომ ამ საქმისა არაფერი გავგეგება და ამიტომ თავს ვიკავებთ უბასუხისმგებლო და უსაფუძვლო დებულებებისგან. ხოლო ვისაც განათლების მეცნიერება ქიმიურ ტექნოლოგიაზე უფრო ადვილი საქმე ჰგონია, ის უბრალოდ გაუნათლებელი ადამიანია. სამწუხარო კი ისაა, რომ ათწლეულთა განმავლობაში მრავალი ასეთი ვაისპეციალისტი განათლების დარგის საპასუხისმგებლო ხელმძღვანელ თანამდებობაზეა და მთავარი დამნაშავე იმაში, რომ ჩვენი განათლების სისტემა განუხრელოდ უკან-უკან მიდის და ცდილობენ, თავიანთი დანაშაული მასწავლებლებს გადააბარონ.

ქართველებს აურაცხელი ბრძნული ანდაზა გვაქვს. ერთი გვასწავლის: რაც ერი, ის ბერიო! ხოლო სახარება გვასწავლის, რომ სანამ სხვის თვალში წველს დაინახავ, მანამ საკუთარ თვალში ღირე დაინახეო.

2. ვისი ბრალია მასწავლებელთა არასაკმარისი პროფესიონალიზმი

ჩვენი განათლების სისტემის სავალალო მდგომარეობა არა მასწავლებელთა, არამედ განათლების სამინისტროს და მთელი მისი სისტემის ბრალია. მასწავლებელთა უმრავლესობა, სხვებთან შედარებით, უფრო ნივნის მოყვარული და გაცილებით ბეჯითია (უამისოდ მასწავლებლად ვერ გაძლებდა). მათთვის რომ წესიერად ესწავლებინათ, ისწავლიდნენ. მათი ზოგადი და პროფესიული უნარ-ჩვევები რომ სთანადოდ განეითარებინათ, განვითარდებოდნენ. და ვინაა დამნაშავე იმაში, რომ არ ასწავლეს? რომ უმაღლესი მასწავლებლები წყალს ნაყავდნენ? რომ სახელმწიფო ფარატიანი დიპლომებს ანიჭებს აკრედიტაციას? რომ მისაღებ გამოცდებზე ამჟამადაც ისეთი დაბალი ბარიერებია, რომ ბარიერი, არსებითად, არც კი არსებობს? (მსოფლიოში სადმე თუ არის 27%-იანი ბარიერი ზოგად უნართა ტესტში? ადრე კი სულაც 18% იყო, მაშინ როდესაც პასუხების ალაოდებზე შემოხაზვით საშუალოდ 21% კარგდებოდა!); რომ ამჟამინდელ

უმაღლესდამთავრებულთა საშუალო პროფესიული დონე კიდევ უფრო დაბალია, ვიდრე არსებულ მასწავლებელთა საშუალო დონე? რომ უმაღლესი განათლება ფულის საკეთებელ დახლადაა ქცეული? რომ თვით სასერტიფიკაციო გამოცდისთვის მოსამზადებელი ტესტების კრებულს, რომლის დასტამბავაც სამინისტროს 1 ლარი უჯდება, მასწავლებლებს არათუ არ სჩუქნიან, არამედ ხუთმაგ ფასს ართმევენ და ამაშიც ფულს აკეთებენ?..

განვიხილოთ კონკრეტული მაგალითები. ახალგაზრდა ისე დაამთავრება ფილოლოგიის ფაკულტეტს წინათ (და ახლა - კიდევ უფრო უარესია), რომ ერთხელაც კი არ გაუვარჯიშებდნენ იმ უნარ-ჩვევებს, რომლებიც ყველა ფილოლოგისთვის უპროვლესია: 1) ტექსტის ნაკითხვა-გააზრება, რეზიუმირება, კრიტიკული ანალიზი, დასკვნების სინთეზი. 2) ტექსტის გასწორება-რედაქტირება, სტილისტიკური დახვეწა, აზრობრივი გამართვა, მორფოლოგიურ-სინტაქსური თუ სხვაგვარი შეცდომების კლასიფიკაცია. 3) აზრის კარგად ჩამოყალიბება, ანუ ხარისხიანი ტექსტის მომზადება მოცემულ თემაზე, არგუმენტაცია, რიტორიკულ საშუალებათა გამოყენება. ასევე, მათემატიკის მომავალ მასწავლებლებს არაფერი ასწავლიდა სასკოლო მათემატიკის დაფუძნების საკითხები, არაფერი უფითარებდა სასკოლო მათემატიკის ცნებათა გააზრებისა და სისტემური ურთიერთდაკავშირების უნარ-ჩვევებს, არ ავარჯიშებდნენ კონკრეტული თემების სწავლების ნაყოფიერი მეთოდების მიმართულებით (თანამედროვე ვინ ჩივის - თუნდაც ძველებურად). სამაგიეროდ, ყველა ფაკულტეტზე სტუდენტებს უნდა ჩაებარებინათ მრავალი გამოცდა მათთვის სრულიად უსარგებლო საკითხებზე. მაგალითად, ქართულის მასწავლებლებს არაფერში არ სჭირდება არაბული, ლათინური თუ ბერძნული ენები (და არც არავის ახსოვს), ხოლო მათემატიკის მასწავლებლებს - დიფერენციალური განტოლებები (და არც არავინ იცის). მაგრამ ამას დაწყებითი კლასების მასწავლებლებსაც კი „ასწავლიდნენ“ (ანუ გამოცდებს „აბარებინებდნენ“). ცხადია, „ნასწავლი“ უკვალოდ იკარგებოდა რამდენიმე თვეში, ხოლო სკოლაში თითქმის სრულიად მოუმზადებელი ახალგაზრდა მიდიოდა. ამჟამადაც დაახლოებით ასეთი მდგომარეობაა. მასწავლებელთა კვალიფიკაციის ამაღლების სისტემა კი კიდევ უფრო მოშლილი და უხარისხოა, ვიდრე უმაღლესი განათლების სისტემა. არა მარტო პროფესიული უნარ-ჩვევები არ ვითარდება, არამედ იმ უსარგებლო გადატვირთული სასწავლო პროგრამებისა და უდაბლესი ბარიერების გამო ახალგაზრდებმა უბრალო საერთაშორისო ტერმინებიც კი აღარ იციან (რას ნიშნავს, მაგალითად, თავსართი FE- ან ტერმინი „სემანტიკა“). ვინ ავებს პასუხს ყოველივე ამაზე - თუ არა სახელმწიფო, კერძოდ კი სამინისტრო? მასწავლებლობა ხომ სახელმწიფო რეგულირებადი პროფესიაა. რეგულირებადი მარტო გამოცდების ჩატარებზე არ დაიყვანება. ჯერ უნდა ასწავლო, რათა მერე გამოცადო.

2016 წლის იანვარში სასერტიფიკაციო გამოცდებზე უფრო უარესი შედეგები იყო, ვიდრე წინა გამოცდებზე. ამას კი სულ უბრალო ახსნა აქვს: განათლების სისტემა იანვარში საგამოცდო ცენტრებში წესიერი გათბობაც კი ვერ უზრუნველყო; გათბობილი ხელებითა და გათბობილი გონებით მუშაობა 5 საათის განმავლობაში კი ძალიან ძნელია (თვითონ თანამდებობის პირები რამდენ ხანს გაძლებდნენ ასეთ პირობებში? - ზამთრობით სამინისტროში შემანუხებლად ცხელა ხოლმე). ზოგან მასწავლებლები გა-

მოცდაზე 1-1,5 საათის დაგვიანებით შეიყვანეს, ანუ იანვრის დილას, ქარსა და ყინვაში, ქუჩაში და გაურკვეველობაში ფეხზე აყურყურეს ასეულობით მასწავლებელი (მრავალ მათგანს ჯანმრთელობაც მიმე მდგომარეობაში ჰქონდა). და ამის შემდეგ როგორ იმუშავებდა რთულ 5-საათიან ტესტზე დილიდანვე დალილი, შემცივებული და გაღიზიანებული ადამიანი? ამ ყოველივეს მიუხედავად, 1-2 ქულაც კი არ მიუმატეს მათ, თუმცა წესიერ პირობებში ისინი ალბათ 4-5 ქულით მეტს მაინც მიიღებდნენ.

კანონით, მასწავლებლებს უფლება აქვს, რომ სახელმწიფოსგან კომპენსაცია მოითხოვოს აკრედიტებულ სახელმწიფო სასწავლებლებში უხარისხო სწავლებით მიყენებული ზიანისთვის. ანდა გააპროტესტოს განუწყვეტელი არაადამიანური დამოკიდებულება მის მიმართ. მას კი იმასაც არ აკმარებენ, რომ სკოლის მანდატურზე ნაკლებ ხელფასს უხდიან - და კიდევ ამცირებენ და შეურაცხყოფენ. და კიდევ უზომო, სამინელი, ყალბი ბიუროკრატით ტვირთავენ და ამას „მასწავლებელთა პროფესიული განვითარების სქემას“ უწოდებენ.

სამინისტრო იმაზეც კი არ ზრუნავს, რომ მასწავლებლებს გამოცდისთვის მოსამზადებლად დრო მისცეს. სასწავლო სემესტრი მასწავლებლებს ძალიან ღლი (საერთაშორისო კვლევების თანახმად, მასწავლებლობა ყველაზე სტრესულ პროფესიათა სამეულშია - ექიმობასა და პოლიციელობასთან ერთად), სასწავლო სემესტრის ბოლო კი უარესია - ბიუროკრატითაა გადატვირთული. ამის შემდეგ მასწავლებლებს დასვენების დროსაც კი არ უტოვებენ, რამდენიმე დღეში გამოცდაზე უნდა გავიდეს. სულაც 3 იანვარი გამოცდა შეიძლება! ქვემარტად ამაზე ნათქვამი „სხვისი ჭირი - ღობეს ჩხირიო!“ ეს ჩვეულებრივი ეგოიზმია - ნაცვლად იმ პატივისცემისა და ზრუნვისა, რომელსაც მასწავლებელი სახელმწიფოსგან იმსახურებს. ადამიანურ ხელფასს ვერ უხდი, მაგრამ მოეპყარი მაინც ადამიანურად და პირობები მაინც შეუქმენი ადამიანური! რათა ადამიანურად ნელში გამართულმა პიროვნებამ აღზარდოს ჩვენი მომავალი - და არა უსამართლობით გადაქანცულმა და ყველაფერზე ხელჩაქეულმა.

სანამ ჩხორწყუს რაიონის ქიმიის მასწავლებელს მოსთხოვენ გლუმის ტაძროში ცოდნასა და გამოყენებას, მანამ ამავე კომპანეციას რატომ არ მოითხოვენ ქიმიის სახელმძღვანელოს ავტორებისგან და ქიმიის ტესტების შემდგენლებისგან? რატომ არ დანხად სავალდებულო ტესტირება ყველა იმ პირისთვის, ვისაც წესით მასწავლებელზე გაცილებით მეტად სჭირდება იმ მოითხოვება პროფესიული კომპეტენციები როგორც საკუთარ დარგში, ისე სწავლების მეთოდიკასა და განათლების ფსიქოლოგიაში? როგორ შეიძლება სასკოლო საგანმანათლებლო სტანდარტები ან სახელმძღვანელო შეადგინოს იმ პირმა, რომელმაც პიაჟეს თეორიის სანყისებიც კი არ იცის? და თუკი იცის, მაშინ რატომ გაურბის გამოცდას?

3. საბარტოველო განათლების სისტემის ნამდვილი შედეგები

ქართველებს მე-3 საუკუნეში უკვე რიტორიკული სკოლა-აკადემია გვქონდა, ჩვენი მწერლობა და ფილოლოგია მსოფლიოში უმაღლეს დონეზეა, 21-ე საუკუნეში კი ჩვენი მოსწავლეების საშუალო შედეგები ნივნიერებაში მსოფლიოს უკანასკნელ 20%-შია (ისეთი სახელმწიფოების გვერდით, რომლებსაც ნივნიერების 100-წლიანი ისტორიაც კი არა აქვთ). ყოფილი სსრკ-ს ყველა რესპუბლიკა (რომელიც კი საერთაშორისო ტესტირებებში მონაწილეობს) ჩვენზე წინაა. ასევეა მათემატიკაშიც, თუმცა ჩვენ მსოფლიოში მონიხნავთ ათეულობით მათემატიკოსი გვყავდა და ამჟამადაც გვყავს. ასევე უმაღლესი დონისაა საქართველოს პედაგოგიკური ფსიქოლოგია (და საზოგადოდ ფსიქოლოგია). მაშ რა უბედურება გვჭირს? პასუხი მარტივია: **კორუფცია**. საქართველოში მრავალი მთავრობა შეიცვალა, მაგრამ ერთი უგვირგვინო უცვლელი მეფე გვიზის - მისი უდიდებულესობა კორუფცია (ვაზუსტებთ: კორუფცია არაა მხოლოდ მექრთამეობა, არამედ უფრო ფართო ცნებაა, მოიცავს აგრეთვე ნაცნობობით „ჩანყობას“, ნეპოტიზმს, პოლიტიკურ თუ ძმაბჭურ კლანურობას, კონკურსების ეტაპების გაყალბებას, პირადი სიმპათია-ანტიპათიით - და არა საქმის ინტერესებით - შერჩევას და სხვა). მექრთამეობა საქართველოში გაცილებით ნაკლებია, ვიდრე, მაგალითად, რუსეთში, ყაზახეთში თუ სომხეთში, მაგრამ კორუფცია - გაცილებით მეტია. ანუ ჩვენი საპასუხისმგებლო თანამდებობებზე არაპროფესიონალების წილი კაციკვი - ზამთრობით სამინისტროში შემანუხებლად ცხელა ხოლმე). ზოგან მასწავლებლები გა-

ბალტიისპირეთი და რუსეთი, არამედ ყაზახეთი და სომხეთი იმდენად გვისწრებენ მოსწავლეთა საშუალო მიღწევებით, რომ ჩვენი მთელი სახელმწიფოს უდიდესი გამარჯვება იქნება, თუკი 20 წელიწადში დავეწვებით მათ.

ყოველსომცველი კორუფცია ამკარაა: სანამ საწყალ მასწავლებლებს - დაბალ ლობეს - ეტყერებოდნენ, იმავე ტესტებით რატომ არ ჩაუტარეს სასერტიფიკაციო ტესტირება მაღალ ლობეს? ანუ - სამინისტროს ექსპერტებს და არასამთავრობო ექსპერტებს (ვისაც განათლების ექსპერტად მიჩნია თავი), მასწავლებელთა მწვრთნელებს, და, რაც მთავარია, სახელმძღვანელოთა ავტორებს და თვით ტესტების შემდგენლებს (თავდაპირველად, მაგალითად, უცხოელთა მიერ შედგენილი ტესტებით)? სანამ ჩხორწყუს რაიონის ქიმიის მასწავლებლებს მოსთხოვენ გლუმის ტაქსონომიის ცოდნასა და გამოყენებას, მანამ ამავე კომპენსაციას რატომ არ მოითხოვენ ქიმიის სახელმძღვანელოს ავტორებისგან და ქიმიის ტესტების შემდგენლებისგან? რატომ არ დანხდა სავალდებულო ტესტირება ყველა იმ პირისთვის, ვისაც წესით მასწავლებელზე გაცილებით მეტად სჭირდება იმ მოითხოვება პროფესიული კომპეტენციები როგორც საკუთარ დარგში, ისე სწავლების მეთოდიკასა და განათლების ფსიქოლოგიაში? როგორ შეიძლება სასკოლო საგანმანათლებლო სტანდარტები ან სახელმძღვანელო შეადგინოს იმ პირმა, რომელმაც პიაჟეს თეორიის სანყისებიც კი არ იცის? და თუკი იცის, მაშინ რატომ გაურბის გამოცდას?

*მოდი, ასე ვაგაკეთოთ -
სამართლით და გატოლებით:
ჯერ მინისტრი ვატესტიროთ,
მერე - ტესტის ავტორები
[გიზო ჭელიძე].*

ტესტირება რომ დანესებულიყო (რაც ჩვენ, განათლების პროფესიონალებთან ერთად, მრავალჯერ მოვითხოვეთ სასერტიფიკაციო გამოცდების პირველი მომზადების წლებში - 2009-2010 წლებში), გარწმუნებთ, რომ იმ პირთა სულ მცირე ნახევარი ჩაიჭრებოდა; ხოლო ღირსეული ნაწილი ადვილად ჩააბარებდა გა-

მოცდას და ოფიციალურად სერტიფიცირებული იქნებოდა. 1990-იანი წლებიდან მოყოლებული, სამინისტროს სისტემის მიერ ჩატარებული ტრენინგების დიდი ნაწილი (ცხადია, არა ყველა) იმდენად უხარისხოა, რომ მათზე მასწავლებლები ძალით მიჰყავთ. ასე იმიტომბა, რომ ტრენინგების ხარისხის „უზრუნველყოფა“ (ისევე როგორც საზოგადოდ განათლების ხარისხის უზრუნველყოფა) ბიუროკრატიაზეა დაყვანილი. აბსურდია, მაგრამ ფაქტია: სამინისტროს (ისევე როგორც მრავალ არასამთავრობო ორგანიზაციას) თავისი მწვრთნელებისთვისაც კი არა აქვს დანესებული სავალდებულო სერტიფიცირება და ხშირად სასერტიფიკაციო გამოცდებზე ჩაჭრილი პირები უტარებენ ტრენინგებს მასწავლებლებს. ჩვენ კი 2010 წელსვე დავანესეთ ჩვენი მწვრთნელების სავალდებულო სერტიფიცირება და უკვე 2010-2011 წლებში ჩვენი ყველა მწვრთნელი სერტიფიცირებული იყო; „ქორბუდა“ იყო ერთადერთი ასეთი ორგანიზაცია საქართველოში და სწორედ ჩვენ არ გვადირსა სამინისტრომ აკრედიტაცია ტრენინგების ჩასატარებლად (და იმ ბიუროკრატის მოსამზადებლად და სახელმწიფო ბაჟის რამდენიმე ათასი ლარი წყალში გადაგვეყარა); თუმცა კი მინიჭა აკრედიტაცია ათეულობით სხვა ორგანიზაციას (აი, ესაა კორუფციის კიდევ ერთი თვალსაჩინო მაგალითი). კიდევ უარესი: სასერტიფიკაციო ტესტებში ხშირად ისეთი შეცდომებია, რომლებიც კარგ მასწავლებლებსაც (ზოგჯერ - კარგ აბიტურიენტსაც) კი არ ეპატიება (სხვადასხვა დარგის ტესტები მკვეთრად განსხვავდება ერთმანეთისგან - ზოგი თითქმის უნაკლოა, ზოგი კი - ძალიან უხარისხო). ხოლო ამ ტესტების პასუხების ფორცლებზე შეიშალება და აპულაციაში კი ისეთი „ლოტოტრონია“, ისე უაბელა-

აუტიზმის დღე

სტიგმისა და სტერეოტიპების გარემოსვაში

აუტიზმი, უფრო ზუსტად აუტისტური სპექტრი, ადამიანის ნეიროგანვითარების შეფერხებაა, ეს ისეთი მდგომარეობაა, როცა ინდივიდს ახასიათებს ჩაკეტილი ცხოვრება. აუტიზმის მქონე ადამიანები საკუთარ თავზე არიან კონცენტრირებული, რადგანაც სხვებთან ინტეგრაცია და კომუნიკაცია არ შეუძლიათ. სტატისტიკის მიხედვით, ყოველ 68-ე ადამიანს აუტისტური სპექტრი აქვს, მისი წარმომავლობის შესახებ კი მედიცინა ჯერჯერობით ვერაფერს ამბობს. თუმცა, დიაგნოსტიკა შესაძლებელია, მაგრამ, როგორც წესი, დიაგნოზზე მშობლები მძაფრად რეაგირებენ და ხშირად, ექიმებს ადანაშაულებენ, რომ მშობლისთვის დიაგნოზის გაცნობა არასწორი ფორმით ხდება.

„მინდა გავიხსენო ჩემს ცხოვრებაში ყველაზე მძიმე დღე, როდესაც ჩემს შვილს აუტიზმის დიაგნოზი დაუსვეს. მიუხედავად იმისა, რომ ექიმს ბავშვი 10 წუთის ნახაჩი ჰყავდა, მითხრა, რომ იგი მხოლოდ 8-9 წლის ასაკში თუ მივიღოდა პირველად სკოლაში და თან სპეციალურში. თან ეს ყველაფერი ისე დაუნდობლად მითხრა, ნერვიც არ შეტოვებია.“ - ეს სიტყვები ჩვენს რესპონდენტს მარი კორკოტაძეს ეკუთვნის, რომელიც უკვე რამდენიმე წელია, აუტიზმის სპექტრის მქონე შვილის უფლებებს იცავს და არა მხოლოდ დათას უფლებებს... შეიძლება ითქვას, რომ მან შექმნა პრეცედენტი იმისა, რომ მშობელთა დაფინანსებული მოთხოვნით განათლების სამინისტრომ სკოლაში ამ ბავშვებისთვის ინტეგრირებული კლასი გახსნა. თუმცა, დათას დიაგნოზი მისთვისაც ისეთივე მტკივნეული და სტრესული აღმოჩნდა, როგორც დანარჩენი დედებისთვის, ვინც მსგავსი პრობლემის წინაშე დამდგარა. „კლინიკის

ეზოდან რომ გამოვედი, თავის მოკვლა მინდოდა. სახლში რომ მივედი, დავინყე ძებნა, თუ კიდეც სად სვამდნენ დიაგნოზს. რომ არა ის კეთილსინდისიერი ფსიქოლოგები, რომლებმაც ადამიანურად ამიხსნეს ეს ყველაფერი, რომლებმაც იმედის ნაპერწკალი ჩამისახეს, ძალა მომცეს და თან დამაკვალაინეს, თუ როგორ უნდა დამეწყო ბავშვთან მუშაობა, არც კი ვიცი დღეს ჩემი შვილი რა მდგომარეობაში იქნებოდა“.

ყველაზე მნიშვნელოვანი ამ ისტორიაში სწორედ ის მონაკვეთია, როცა 2015 წელს დათას სკოლაში წასვლის დროს მოვიდა, ქალბატონმა მარიმ შეძლო განეცხადებინა, რომ „ამჟამად, ჩემი შვილის IQ არის 93. იგი 6 წლის არის და მზად არის საჯარო სკოლაში პირველ კლასში მისასვლელად“. ეს ყველაფერი მხოლოდ იმით შეძლო, რომ ძალიან სწრაფად სძლია ემოციას და მიხვდა, რომ მხოლოდ დარდით და ვიშ-ვიშით შვილს ვერ დაეხმარებოდა. „რთულია, მაგრამ, უბრალოდ, უნდა ისწავლო ამ პრობლემასთან ერთად ცხოვრება. დღეს ეს ჩემთვის პრობლემა აღარ არის. ისე როგორც დიაგნოზამდე, დღესაც თავს ბედნიერად ვგრძნობ დათასთან ერთად“.

„სიმართლე გითხრათ, პირველად დიაგნოზს ვმალავდი, რომ ბავშვი არ დაეჩაგრათ. პირველ რიგში, მეშინოდა საზოგადოების, თუ როგორ მიიღებდა აუტიზმის მქონე დათას...“

ამის შემდეგ რამდენიმე წელი გავიდა, როგორია დღეს ჩვენს საზოგადოებაში შშმ პირის ბედი? - ამ თემაზე საუბრობს მარი კორკოტაძე, რომელიც ჩართულია მეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირთა უფლებების დაცვაში და მშობელთა გაძლიერების პროცესში.

- რა წინააღმდეგობებს აწყდებით, როგორც მშობლები? როგორია საზოგადოების დამოკიდებულება?

- 4 წლის წინ დაუსვეს ჩემს შვილს დიაგნოზი და ვერც კი შევადარებ მაშინდელ დროს დღევანდელ დღეს. მართალია, ჯერ კიდევ ძლიერია სტიგმა და სტერეოტიპები საზოგადოებაში შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირების მიმართ, მაგრამ წინსვლა არის. წინსვლა გამოიხატება იმაში, რომ ჩვენი შვილები დაიან სკოლებსა და ბაღებში. ადრე ეგრეთ წოდებული „ჯანმრთელი“ ბავშვების მშობლები აპროტესტებდნენ, როდესაც მათი შვილების გვერდით სწავლობდნენ შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე მოსწავლეები. იმედს ვიტოვებ, რომ დღეს მსგავსი რამ აღარ ხდება. ჩვენი მთავარი პრობლემა უფრო სწავლის პროცესშია, ქუჩასა და საზოგადოებრივ ტრანსპორტში და ა.შ. ძალიან უარყოფითი დამოკიდებულება აქვთ მძღოლებს, როდესაც ბავშვი ხმაურობს ან ტირის, ასევე მგზავრებსაც, იძულებული ხარ აუხსნა მათ, რომ შენს შვილს აქვს აუტიზმი, რასაც მოჰყვება შეცოდება და ცრემლები. ეს ყველაფერი მშობლისთვის ძალიან მძიმეა.

- როგორ შეაფასებთ ინკლუზიურ განათლებას? რა მოთხოვნებს ვერ აკმაყოფილებს სკოლა?

- დღეს ყველა სკოლის კარი ღიაა შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე მოსწავლეებისთვის, მაგრამ აქ მთავარი ის არის, თუ რას სთავაზობს მათ სკოლა. სანამ ბავშვი სკოლაში მივა, მშობელს დიდი ბრძოლა უნევს იმისთვის, რომ იმ სკოლაში, სადაც არ არის დაშვებული სპეციალური მასწავლებლის შტატი, ეს პრობლემა მოავგაროს. სკოლა და განათლების სამინისტრო მხოლოდ სწავლის დანების შემდეგ იწყებს კონკურსის გამოცხადებას და მასწავლებლის შერჩევას. გამოდის, რომ სსსმ მოსწავლე დისკრიმინაციულ მდგომარეობაში იმყოფება, რადგან სკოლამ წინასწარ არ იზრუნა მასწავლებლის მის უზრუნველყოფაზე. ამიტომ, ის იძულებულია სახლში დარჩეს, ან მშობელმა მისთვის პირადი ასისტენტი დაიქირაოს, ან თავად დაჯდეს კლასში ბავშვის გვერდით (სადაც მშობელი უდღეს სტრესს იღებს). ეს ყველაფერი პირადად გადაიხდა და

მინდა ვთქვა, რომ ძალიან მძიმეა. ბევრი ვიბრძოლე, უზრუნველსტებიც ჩავრთე, იმისთვის, რომ სკოლას და სამინისტროს დროულად შეერჩია დათასთვის სპეციალური სპეციალური.

დღეს სკოლა 6 ბავშვზე 1 სპეციალურ მასწავლებელს გვთავაზობს. ამ დროს ვერანაირად ვერ მოხდება ინკლუზია, თუ ქვეყნის პრობლემების მქონე მოსწავლე უზრუნველყოფილი არ იქნება ინდივიდუალური ასისტენტით, რომელიც მას სააკვეთილო პროცესში ჩართვას და დახმარებას. სკოლები არ არის ადაპტირებული ეტლით მოსარგებლელ მოსწავლეებისთვის, იგულისხმება არა მხოლოდ სკოლაში შესასვლელი პანდუსი, არამედ სველი ნერტილების ადაპტირება, ლიფტი და ა.შ. საჯარო სკოლებში არ არსებობს მსგავსი პირობები მენტალური შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე ბავშვებისთვის, რაც პირადად ჩემი ყველაზე დიდი ტკივილია.

ვენინააღმდეგები სპეციალურ სკოლებს და სპეციალურ კლასებს, რადგან ბავშვები უფრო მეტად პროდუქტიულები სწორედ ჩვეულებრივ კლასში არიან, იქ გრძნობენ თავს პიროვნებებად და უფრო მეტად მოტივირებულები ხდებიან.

- უფრო კონკრეტულად რა საჭიროებებზე გაამახვილებთ ყურადღებას - ყველაზე მეტად რა სჭირდება თქვენს შვილს?

- ჩემს შვილს სჭირდება მეტი კვალიფიციური მასწავლებელი და უფრო მეტად ჩართვა ყველა აქტივობაში. კვალიფიციური კადრი კი დღეს ძალიან ცოტაა. დავინყეოთ სპეციალური მასწავლებლებით. მათი სტატუსი ჯერ კიდევ არ არის განსაზღვრული, ისინი არა შედგაგვებად, არამედ ადმინისტრაციის თანამშრომლებად არიან დარეგისტრირებულნი. მათი ხელფასი, დაახლოებით, 230 ლარს შეადგენს. ძალიან ძნელია, ასეთი მცირე ხელფასით შეინარჩუნო კვალიფიციური კადრი. ამ დროს კი, ყველაზე მეტად ბავშვი ზარალდება და, შესაბამისად, სახელმწიფოც. ძალიან მნიშვნელოვანია განისაზღვროს სპეციალური სტატუსი და გაიზარდოს მისი ხელფასი.

- ერთ-ერთ ინტერვიუში ამბობთ, რომ: „ჩვენ, მშობლებს, ყოველ ფეხის ნაბიჯზე გვჭირდება ბრძოლა შვილის უფლებების დაცვადა“. რას გულისხმობთ? ალბათ, ეს გას-

და მიზეზი, რომ ჩამოყალიბეთ ორგანიზაცია შვილების უფლებების დაცვადა და გარემო თქვენი მსგავსი მშობლები შემოიკრიბეთ.

- რა თქმა უნდა, ყოველ ნაბიჯზე და ყოველ პატარა დეტალზეც კი გვიწევს ბრძოლა. პირადად მე ძალიან შორი მანძილიდან დამყავს შვილი სკოლაში, რადგან ეს სკოლა მდებარეობს აუტიზმის იმ ცენტრის გვერდით, სადაც ჩემი შვილი დადის. ხანდახან შეიძლება დაგვაგვიანდეს ხოლმე. სკოლის დირექტორმა კი სპეცემსწავლებელი გააფრთხილა, დაგვიანების შემთხვევაში, ბავშვი გაკვეთილზე არ შეუშვას, ანუ პირველკლასელი მოსწავლე, რომელსაც აუტიზმი აქვს, არ უნდა შეუშვა გაკვეთილზე და მეორე გაკვეთილის დაწყებამდე ალოდინო? როგორ ფიქრობთ, ეს სწორი დამოკიდებულებაა? ჩემი აზრით, ეს ბავშვის ნაშენობაა და სხვა არაფერი. სხვათა შორის, ამის გამო დირექტორთან შევედი და მოვთხოვე გამოაკლისოს დაშვება, უარი მივიღე და როდესაც შევენიშნაღმდეგე, მიყვირა კიდევ არც მასწავლებელს და არც სკოლის დირექტორს არ აქვთ უფლება, მშობელს უყვირონ. მათ თმენის ვალდებულება აქვთ!

თუ გამოაკლის ვერ დაუშვებენ, მაშინ სახელმწიფომ გამიკეთოს აუტიზმის ცენტრი სახლთან ახლოს, შესაბამისად, სკოლაშიც სახლთან ახლოს ვატარებ და აღარც დაგვაგვიანდება ხოლმე.

ასევე, აუტისტური სპექტრის მქონე ბავშვებისთვის არ არის საკმარისი თერაპიები. მხოლოდ 2015 წლის 1 ივლისიდან მოხდა აუტიზმის პროგრამის დაფინანსება თბილისის მერიის მიერ. ძალიან მძიმე მდგომარეობაა რეგიონებში, რადგანაც იქ მსგავსი სერვისიც კი არ არსებობს. მნიშვნელოვანია, რომ სახელმწიფომ იზრუნოს კადრების გადამზადებაზე, რომლებიც რეგიონებისთვის იმუშავებენ.

ჯერჯერობით, მარტო ზუგდიდში, მშობლების მიერ შეიქმნა აუტიზმის ცენტრი, სადაც ბავშვები ABA თერაპიას გადიან. ზუგდიდის მერის სახელზე დაწერეთ წერილი და გავაგზავნეთ მერიამ, რათა ზუგდიდის მერიამაც დააფინანსოს ABA თერაპია, ისევე როგორც თბილისის მერიამ დააფინანსა. აღსანიშნავია ის ფაქტი, რომ რაც უფრო პატარა ასაკიდან ხდება ჩართვა ამ თერაპიაში, მით მეტი შედეგი აქვთ ბავშვებს.

სწორედ ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, რამდენიმე მშობელმა ჩამოყალიბეთ ორგანიზაცია „ოჯახები დისკრიმინაციის წინააღმდეგ“ და აი, ასე ვიბრძობთ ჩვენი შვილების უფლებებისთვის.

- უფრო კონკრეტულად, რა საქმიანობას ეწევა თქვენი ორგანიზაცია?

- ჩვენი ორგანიზაციის მისიაა, რომ ყველა ბავშვმა მიიღოს განათლება დისკრიმინაციის გარეშე. რამდენიმე შეხვედრა გვექონდა მერიის და განათლების სამინისტროს წარმომადგენლებთან იმისათვის, რომ სკოლებში დაინყოს მასწავლებლების სუპერვიზია ABA მეთოდით, რომლის შედეგადაც მასწავლებლები შეისწავლიან მოსწავლეებთან მუშაობის ტექნიკას, რაც, თავისთავად, ხელს შეუწყობს ინკლუზიური განათლების განვითარებას. ეს

ყველაფერი კარგი იქნება, როგორც სსსმ მოსწავლისთვის, ასევე ყველა დანარჩენისთვის, ვისაც რაიმე ტიპის ქცევის პრობლემა შეიძლება ჰქონდეს. გადამზადებული მასწავლებლები გაზრდიან თაობებს.

ამჟამად პროექტს ვერთ, რომელსაც თბილისის მერიას წარუვადგენთ.

- 2 აპრილი აუტიზმის ცნობადობის ამაღლების საერთაშორისო დღეა. როგორ აღინიშნება ჩვენს ქვეყანაში?

- 2007 წლის 18 დეკემბერს, გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის გენერალურმა ასამბლეამ მიიღო №62/139 რეზოლუცია, რომლის მიხედვითაც, 2 აპრილი გამოცხადდა აუტიზმის შესახებ ინფორმაციის გავრცელების მსოფლიო დღედ. მას შემდეგ მთელ მსოფლიოში აღინიშნება. გამოიკლი-სი არც საქართველოა და მას, „საქართველოს აუტიზმის ასოციაციის ინიციატივით“, 2011 წლიდან აღვნიშნავთ.

ბოლო სტატისტიკური მონაცემების მიხედვით, აუტიზმის სპექტრის დარღვევა ყოველ მე-60 ბავშვს უფიქსირდება, სამწუხაროდ, მაჩვენებლები წლიდან წლამდე იზრდება. აქედან გამომდინარე, ჩვენ, მშობლები, დიდ მნიშვნელობას ვანიჭებთ 2 აპრილის სათანადოდ აღნიშვნას და დაგეგმილ ღონისძიებებში საზოგადოების სხვადასხვა ფენის ჩართვას. 2011 წლიდან, მართლაც აქტიურად და დიდი მონდომებით ერთვებიან სხვადასხვა უწყებები, ცნობილი სახეები და მასმედია. ჩვენთან აქტიურად თანამშრომლობს როგორც სამთავრობო, ისე არასამთავრობო სექტორი. უკვე ყოველწლიურ, ტრადიციულ ქვეულ საქველმოქმედო კონცერტში, მონაწილეობენ ქართველი ვარსკლავები და ცნობილი ადამიანები.

2 წლის წინ თხოვნით მივმართე საგანგებო სიტუაციების მართვის სააგენტოს, რომ 2 აპრილს ჩვენი შვილებისთვის ემსახინძლა. მათი თანადგომით, უკვე მეორე წელია, რაც თბილისის ზღვაზე იმართება „სახანძრო“ ღონისძიება. ბავშვებს აქვთ შესაძლებლობა ნახონ მთელი პროცესი, თუ როგორ მუშაობენ მეხანძრეები - როგორ აქრობენ ცეცხლს, როგორ ჩამოჰყავთ ადამიანები უსაფრთხოდ მაღალი კედლიდან, ბავშვები ათვისებენ მათ სახანძრო მანქანებს და ა.შ.

ლურჯი ფერი აღიარებულია აუტიზმის ფერად. სწორედ ამიტომ, 2 აპრილს, მსოფლიოს შენობები თუ ისტორიული ძეგლები - ეიფელის კოშკი, ნიაგარას ჩანჩქერი, სიდნეის ოპერა და უამრავი სხვა - ლურჯად ნათდება. მშობლების ინიციატივით, გასულ წელს, საქართველოში „ქართლის დედა“ და ფილარმონიის საკონცერტო დარბაზი განათდა.

- როგორია საზოგადოება, რომელშიც ისურვებდით, რომ თქვენმა შვილმა იცხოვროს?

- მე მინდა ჩემმა შვილმა ისეთ საზოგადოებაში იცხოვროს, სადაც მას მიიღებენ ჩვეულებრივ ადამიანად და სადაც ხელმეწყობა ექნება მისი საქმიანობებიდან გამომდინარე!!!

თვალსაზრისი

უნყვეტი პროფესიული განვითარება ჩვენი წინსვლის სანიღარი

ხშირად მახსენდება სულმნათი ილიას სიტყვები – „მოდრობა და მარტო მოძრაობა არის, ჩემო თერგო, ქვეყნის ღონისა და სიცოცხლის მიმცემი“. სწორედ მოძრაობასა და სასიკეთო ცვლილებებში ხდება ჩვენი ზრდა-განვითარება, სწორედ მოძრაობა დაგვაპურებს და გვაქცევს ყანად. როდესაც, რამდენიმე წლის წინ, ჩვენი სკოლის მაშინდელმა დირექტორმა **ლელია ალადაშვილმა** ბატონი **კახა ჟღენტი** მოიწვია, რომელმაც ჩაგვიტარა ტრენინგის კურსი „პერმანენტული კონსულტაციების პაკეტი“, მიგვხვდა, რომ რაღაც საინტერესო იწყებოდა, რადგან უწყვეტი პროფესიული განვითარება ჩვენი ქვეყნის წინსვლის ერთ-ერთი უმნიშვნელოვანესი საფუძველია. დღეს უკვე სახეზე გვაქვს სქემა პროფესიული განვითარებისა და კარიერული წინსვლისთვის, რომელიც თანმიმდევრულად მიიკვლევს გზას.

დიდი ჩილეელი მწერალი, გაბრიელა მისტრალი, მასწავლებლის ათი მცნებიდან ერთ-ერთში წერს: „გახსოვდეს, შენი პროფესია ხელობა კი არა, ღვთისმსახურებაა“. დიას, ეს უდიდესი ტვირთია, რომელიც უნდა ვზიოდოთ, თუკი ჩვენ მასწავლებლობა გვიჩნდა. ერთ-ერთ ტრენინგზე ტრენერმა დაგვისვა კითხვა – მასწავლებელი ხარ თუ მასწავლებლად მუშაობ? კითხვა ერთობ მნიშვნელოვნად და საინტერესოდ მივიჩნიე, ჭკვიანურად იყო დასმული. წამებში გაიბრინა ჩემს გონებაში გავლილმა წლებმა, ზუსტად იმ პერიოდთან, პედაგოგობაზე რომ ვფიქრობდი (ეს ბავშვობის ხანა იყო). მოუთმენლობამ შე-

მიპყრო და მინდოდა ჩემი აზრი, რაც შეიძლება მალე მოესმინა დამსწრე საზოგადოებას, ყველასთვის მინდოდა მეთქვა, რომ მე მასწავლებელი ვარ და დიას, მკაცრად უნდა მოვთხოვო ჩემს თავს, რათა ყოველთვის ვიდეე მონოდების სიმალლეზე, რაც, თავის მხრივ, თავდადებასა და შრომისმოყვარეობას მოითხოვს.

ხშირად ჩაგვიტარებულვარ წარსულზეც, რატომ არ ვავაგრძელებ სწავლა, თბილისის ივ. ჯავახიშვილის სახ. სახელმწიფო უნივერსიტეტის დამთავრების შემდეგ, იმდროინდელ ასპირანტურაში, რატომ არ ვიზრუნე დოქტორის ხარისხზე და ა.შ. პასუხი არც ისე რთულია: ავირჩიე გზა, რომლითაც ხელში ჩავიგდე სადავე, აღეზარდო მომავალი თაობა სკოლაში, სადაც ყალიბდება ღირსეული მოქალაქე და საფუძველი ეყრება ქვეყნის მომავალს.

ჩვენი განვითარებისათვის ადრეც არსებობდა ატესტაციები, რის მიხედვითაც გვენიჭებოდა კატეგორიები, მაგრამ ვფიქრობ, პროფესიული განვითარებისა და კარიერული წინსვლის დღევანდელი სქემა გამორჩეულია, რადგან მკაფიოდ განსაზღვრავს და აფასებს რა გვიკეთებია, რას ვაკეთებთ და რა უნდა გავაკეთოთ მომავალში. გადავხედოთ, თუნდაც, „მასწავლებლის საქმიანობის დანებების, პროფესიული განვითარებისა და კარიერული წინსვლის სქემის“ გზამკვლეულს. აქ თანმიმდევრულად არის ჩამოყალიბებული, თუ როგორ უნდა შევინარჩუნოთ ძველი და მოვიპოვოთ ახალი სტატუსი.

ჩვენთვის უკვე ნათელია, რა კონკრეტული ნაბიჯები უნდა გადავდგათ. თუნდაც, თვითშეფასების კითხვარის შევსებამ რამდენ მნიშვნელოვან საკითხზე ჩამაფიქრა და მიბიძგა დამესახა ახალი სამუშაო გეგმა, რომელიც, მოსწავლეებთან ერთად, ჩემი მუშაობის ერთ-ერთ საინტერესო პერიოდად უკვე გადამექცა. რაც შეეხება პედაგოგთა მეცნიერული ცოდნისა და პროფესიული უნარების განვითარება-გაღრმავებას გამოცდის სახით, მიმანია, რომ აუცილებელია და საჭირო.

აქვე არ შემოიძლია არ ვახსენო სქემაში ჩართული სერტიფიცირებული პედაგოგების აღმწერი დოკუმენტაციის შეფასების საკითხი. დიდი მადლობა ბატონ კახა ჟღენტს და მთელ იმ გუნდს, რომელიც განიხილავდა და აფასებდა ამ აქტივობებს. 6 კრედიტულის დამსახურებამ დამარწმუნა, რომ ჩემი ნაშრომი, რომელიც, ოჯახური პირობების გამო, დაგვიანებით გადაიგზავნა, დიდი ყურადღებით განიხილეს და შეაფასეს კომპეტენტურმა პირებმა. ბატონმა კახამ დამაკვლიანა და მიმითითა იმ კანონიერ გზაზე, რომლის საშუალებითაც შევძლებდი ნაშრომის წარდგენას. სკოლის დირექტორი **მადონა ლომსაძე**, რესურსცენტრის უფროსი **იამზე სვანიძე** აქტიურად იყვნენ ჩართულები, რათა ჩემი აქტივობები შეუფასებელი არ დარჩენილიყო.

რასაკვირველია, განვილდ პერიოდსაც და გასავლელსაც ახლავს თავისი სირთულეები. შესაძლოა სხვადასხვა პედაგოგი სხვადასხ-

ვაგვარად შეხვდა კრედიტულების მინიჭების სისტემას, მაგრამ მე მინდა ვთხოვო თითოეულ მათგანს – ნუ მინწყენთ პატივცემულ კოლეგებს, ჩვენ ხომ ყველა საშუალება მოგვეცა აქტივობათა ატვირთვისა და ხელახალი განხილვისათვის. გადავინიგეს ვადები, დაგვიანების შემთხვევაშიც კი, დაინტერესებულ პედაგოგებს მიგვითითეს, როგორ უნდა მოვექცეულიყავით, ნაშრომები განიხილეს ხელმეორედ და შეფასდა პედაგოგის მუშაობის პროცესი. ცვლილებას მოუთმენლად ველოდი და აისახა კიდევ.

იმედი მაქვს, გზამკვლევის საშუალებით, კიდევ უფრო კარგად გავერკვევით ცალკეული აქტივობების განხორციელებაში სათანადო რუბრიკების საშუალებით, რის შედეგადაც შევძლებთ ვიკვლიოთ პრაქტიკა, შევქმნათ რესურსი, პროფესიული ლიტერატურა, მეთოდური სტატია და სხვ.

ბოლოს კი ნარმატება მინდა ვუსურვო ჩემს კოლეგებს და იმ პროფესიონალებს, რომლებიც ქმნიან და გვანვინან ლიტერატურას გზამკვლევის სახით, ატარებენ სხვადასხვა ტრენინგებს საჭიროების მიხედვით, ყოველი საქმიანი ზარის შემთხვევაში ყურადღებით გვისმენენ და გვაძლევენ მკაფიო და ნათელ ინსტრუქციებს. უწყვეტი პროფესიული განვითარება ხომ ჩვენი წინსვლის საწინდარია.

ზინა გაფრინაშვილი
ბოლნისის №5 საჯარო სკოლის
მეთმეტიკის მასწავლებელი

კედაგობთა დასახარებლად

მარინა ჭიქრადზე

ჯანსაღი ცხოვრების წესის დამკვიდრებისთვის

სამოქალაქო განათლება

როგორც მოგეხსენებათ სამოქალაქო განათლების ერთ-ერთი მიმართულებაა მოსწავლეებში ჯანსაღი ცხოვრების წესის დამკვიდრება. ამ მიმართებით ვიხილავთ თამბაქოსა და ალკოჰოლის მავნებლობას, რომელსაც ვუთმობ 2 გაკვეთილს. გაკვეთილები მოიცავს პრევენტივებს და სავარჯიშოებს, დასასრულს ვიყენებ განტვირთვის სავარჯიშოსაც.

სამარჯიშო: რამდენად ზრუნავთ საკუთარ ჯანმრთელობაზე?

ამოცანა: სავარჯიშო უბიძგებს მოსწავლეებს იფიქრონ იმაზე, რომ ყოველთვის არ ვაკეთებთ იმას, რაც ჩვენი ჯანმრთელობისთვის სასიკეთოა. ეს დაგვეხმარება, უკეთ გავიგოთ ადამიანების ქცევა, ანუ რა ვიცით და როგორ ვიქცევით.

პროცესი: მონაწილეები უნდა დადგინდეს სკამების წინ. სავარჯიშოს შემდეგნაირად ვხსნი: „სავარჯიშოს დასაწყებად საჭიროა დადგეთ თქვენს ადგილებთან. ახლა დავიწყებ ზოგიერთი დებულების წაკითხვას. თუ თქვენი პასუხი ამ დებულებაზე იქნება „არა“, თქვენ უნდა დასხდეთ სკამზე, ვიდრე თქვენი პასუხი იქნება „დიახ“, ფეხზე იდგებით. მაგრამ თუ დასხდებით, ისხდებით იმ შემთხვევაშიც კი, თუ თქვენი პასუხი შემდეგ საკითხზე დადებითი იქნება. თუ დასხდებით, დარჩით ამ მდგომარეობაში. მაგალითად, თუ პირველი წინადადებაა „მე გავდივარ სამედიცინო შემონმებს რეგულარულად“, ხოლო თქვენ არ გადისხართ ასეთ შემონმებს, მაშინ უნდა დადგეთ და აღარ ადგეთ.“

1. ვთხოვ მოსწავლეებს, ადგინდ ფეხზე და ვინც დებულებების კითხვას:

- არ ვენევი;
- რეგულარულად ვვარჯიშობ;
- რეგულარულად ვიტარებ პროფილაქტიკურ სამედიცინო შემონმებს;
- რეგულარულად ვიტარებ შემონმებს სტომატოლოგთან;
- მხოლოდ ჯანსაღი საკვებით ვიკვებები;
- არასოდეს მიმიღია ალკოჰოლის ჭარბი რაოდენობა.

2. როცა ყველა დაჯდება, ვეკითხები მოსწავლეებს, რა აერთიანებს ამ დებულებებს. თუკი ვერაინ პასუხობს შეკითხვას, მოსწავლეთა ყურადღებას ვამახვილებ იმაზე, რომ ჩამოთვლილი იყო ჯანმრთელობასთან დაკავშირებული დებულებები.

შეჯამება – მოსწავლეებს ვუხსნი, მიუხედავად იმისა,

რომ ხშირად კარგად ვიცით, რა უწყობს ხელს ჩვენს ჯანმრთელობას, ამ ცოდნას ყოველთვის არ ვიყენებთ. თითოეულ ჩვენგანს ჩაუდენია ისეთი რამ, რითაც მეტ-ნაკლებად რისკის ქვეშ დაუყენებია საკუთარი ჯანმრთელობა და ასეთი ქცევების შედეგად სერიოზული ზიანიც მიდგომია. საპრევენტივოდ ისეთ თემებს ვარჩევ, რომლებშიც სწორედ ჯანმრთელობისთვის ხელის შემშლელი საკითხები იქნება განხილული.

პრევენტივის თემა – თამბაქო:

პრევენტივის დანებებამდე ვსვამ შეკითხვას, არიან თუ არა ჯგუფში მწველები. თუ რომელიმე მათგანი მწვეელია, ვთხოვ, ყურადღებით უსმინოს პრევენტივას. შემდეგ ყველა ერთად განვიხილავთ თამბაქოს მონევის შედეგებს.

თამბაქოს შესახებ პრევენტივაში განხილული იქნება შემდეგი თემები:

- რა არის თამბაქო?
- რა გავლენას ახდენს თამბაქო ადამიანის ჯანმრთელობაზე?
- რა არის პასიური მოწევა?
- როგორ ვთქვათ უარი თამბაქოზე?
პრევენტივის მსვლელობისას ვსვამ 2 შეკითხვას:
1. რატომ იწყებენ თამბაქოს მოწევას და ვერ ანებებენ თავს?
2. რა არის თამბაქოს უარყოფითი თვისებები?
პრევენტივის დასრულების შემდეგ ვინტერესდები, აქვთ თუ არა კითხვები ამ თემის ირგვლივ?

პრევენტივა ალკოჰოლის მოხმარების შესახებ

ამოცანა: მონაწილეებისთვის განვმარტავ, რა არის ალკოჰოლი და ალკოჰოლიზმი; გარემოებები, რის გამოც ახალგაზრდები მიმართავენ ან მოიხმარენ ალკოჰოლს; როგორია ალკოჰოლის მოხმარებისა და მავნე გამოყენების გავლენა ახალგაზრდების ჯანმრთელობასა და ქცევაზე; შედეგები, რომელიც შეიძლება მოჰყვეს ალკოჰოლის სისტემატურ და დიდი დოზით მოხმარებას.

სამარჯიშო: როლური თამაში „როგორ ვთქვათ უარი“

ამოცანა: ახალგაზრდებისთვის დახმარების განევა, როგორ გაუმკლავდნენ თანატოლთა ზეწოლას, რომელიც ალკოჰოლის მიღების მიზნით ხორციელდება მათზე და გამოიმუშაონ თავდაჯერებულობა.

პროცესი: ვთხოვ ორ მოხალისეს, განასახიერონ სიტუა-

ცია, როდესაც ვინმე, მათივე ასაკის პიროვნება, ისეთი რამის გაკეთებას სთხოვს, რაც მათ არ სურთ.

მოხალისეებს ვუკითხავ მაგალითს: – მეგობარმა უცნობი კოქტილის დაღვევა შემოგთავაზათ...

შემდეგ განვიხილავ, როგორ თქვა უარი როლების გათამაშებაში მონაწილე პირმა. ვეკითხები, თუ რას გრძნობდნენ, როდესაც უარს ამბობდნენ შეთავაზებაზე. იოლი იყო თუ არა ეს?

განხილვისას ხაზს ვუსვამ იმ გარემოებას, რომ უარის თქმა ყოველთვის არ არის იოლი, განსაკუთრებით – მეგობრისთვის. ჩვეულებრივი მოვლენაა, როდესაც ადამიანი იბნევა ან თავს უხერხულად გრძნობს, როდესაც სხვები მასზე ზეწოლას ახდენენ. თუმცა, შეგიძლიათ ისწავლოთ სხვადასხვა ხერხი იმგვარ რამეზე უარის სათქმელად, რის გაკეთებაც არ გსიამოვნებთ ან არ გსურთ, და იმავე დროს საკუთარი თავისა და მრწამსის ერთგული დარჩეთ.

უარის დამაჯერებლად თქმის მაგალითებია:

- თქვენ თავაზიანად ამბობთ უარს;
- თქვენ შეგიძლიათ განმარტოთ უარის მიზეზი (მაგრამ ეს არ ნიშნავს, რომ ბოდიში უნდა მოიხადოთ!);
- თქვენ იქიდან მიდიხართ;
- თქვენ სთავაზობთ ალტერნატივას;
- თქვენ არ ეთანხმებით მთხოვნელს;
- თქვენ შეტევაზე გადადისხართ;
- თქვენ სიტუაციას თავს არიდებთ.

მთელ ჯგუფთან ერთად, განვიხილავ, რამდენად კარგად ახერხებდნენ ინსცენირებაში მონაწილენი ზენოლისათვის წინააღმდეგობის განევა.

მოთიქვის სამარჯიშო – „მარჯე საჩუქარი“

პროცესის აღწერა: მონაწილეები ორ ჯგუფად იყოფიან და დგებიან ერთმანეთის პირისპირ წყვილებად. მე ვეუბნები მოსწავლეებს: „წარმოიდგინეთ, რომ თქვენ პირისპირ მდგომ მენყვილებს უნდა აჩუქოთ რაიმე და ხმის ამოღების გარეშე ალუნეროთ, რას ჩუქნით. თქვენი მენყვილე უნდა მიხედეს, რა არის ეს და უნდა გითხრათ. თუ სწორად გამოიცნო, თქვენ ტაში უნდა დაუკრათ. თუ ვერ გამოიცნო – გააგრძელეთ აღმართვა. მას შემდეგ, რაც თქვენი მენყვილე გამოიცნობს და გადასცემთ საჩუქარს, უკვე მან უნდა გაჩუქოთ თქვენ რაიმე სხვა საჩუქარი“.

ჰაიმონდიკა

НЕИЗВЕСТНОЕ ОБ ИЗВЕСТНОМ

ЦЕЛЬ: «ИЗУЧИТЬ СО ВСЕХ СТОРОН».

Существование современного общества невозможно представить без книг. Но большую часть истории люди жили без них. Знание передавалось из поколения в поколение в устной форме, или обучением друг друга тому, как обеспечивать себя жильем, питанием и многими другими. В то время, когда образовались государства, и люди перестали жить маленькими группами, накопилось огромное количество знаний, хранить их в голове было просто невозможно, возникла необходимость передачи знаний не только родным, но и соседям. С этого момента началась письменность.

Первые записи были короткими и в основном рассказывали о людях, которые жили и работали в церковных храмах. Позже стали записывать пословицы, скороговорки. Государство стало нуждаться в грамотных людях, которых обучали в специальных школах. Работа писца считалась почетной.

Нынешнее поколение получило от предыдущего поколения духовное наследство, которое заполнялось каждым поколением с учетом собственного опыта. В это наследство входит знание законов развития природы и общества (наука), эмоциональное восприятие окружающего мира (культура), совокупность правил взаимоотношения между членами общества (нравственность), идеалы и мотивы занятий (религия, идеология), и наконец переданное от поколения к поколению духовное сокровище (образование).

Учебно-воспитательный процесс прошел довольно сложный период своего развития. Общеизвестны исторические этапы развития школьного образования в древней Греции, в древнем Риме, в странах Азии и Западной Европы. Каждый последующий век, каждая эпоха ставила перед образованием свои задачи и применяла свои методы с целью улучшения учебно-воспитательного процесса подрастающего поколения.

Нынешний век называют веком информационным, и современный человек должен хорошо ориентироваться в информационном потоке. Информация усваивается и перерабатывается нами в процессе общения друг с другом, чтения писем, текстов и т.д.

В нынешних условиях каждый современный учитель задает себе следующие вопросы:

1. Как вовлечь ученика в образовательный процесс?
2. Как сделать урок интерактивным?
3. Как научить учиться?
4. Как заинтересовать учеников?

Текущая реформа системы высшего и среднего образования дает учителю право самому определить и применить методы и способы изучения нового материала. Исходя из этого, в предлагаемой работе хочу поделиться моим опытом, как провел урок в X-ом классе по изучению темы «Альберт Эйнштейн». Человек, который своей научной, общественной и, без преувеличения можно сказать, общечеловеческой деятельностью навсегда остался вместе с другими великими людьми на ковче истории, став вместе с тем символом XX-го века.

Определяю цель урока, которую, на наш взгляд, можно сформулировать следующим образом:

1. Максимально включить учеников в освоение нового материала, именно после моего краткого рассказа один из учеников читает текст, а я после каждого отрывка рассказываю ученикам о тех проблемах, которых нет в тексте учебника.
2. Дать обширное представление ученикам об Эйнштейне, как об ученом, и об общественном деятеле.
3. На уроке добиться развития у учащихся навыков слушания, чтения и письма.

Составляю план урока, который может иметь следующую форму:

1. Детство Эйнштейна;
2. Учеба в Мюнхене, в Швейцарии;
3. Научная и общественная деятельность;
4. Эйнштейн в Америке;
5. Личная жизнь, личные качества;
6. Последние годы жизни.

После организационного момента применяю метод мозгового штурма, который, как известно, является оперативным методом решения проблемы на основе стимулирования творческой активности учащихся. Ученики вспоминают то, что они знают о великом ученом. Когда станет ясно, что знание учеников об Эйнштейне исчерпано, рассказываю кратко биографию ученого, которая близка к тексту учебника, при этом, чтобы проверить как слушают, ставлю следующие вопросы:

1. В какой семье родился Эйнштейн?
2. Почему он оставил Германию?
3. Какое научное открытие принесло Эйнштейну всемирную славу?

4. Чем отличался Альберт Эйнштейн от других ученых? После того как ученики уже получили основную информацию об ученом, я приступаю к следующему этапу. Ученики читают материал, переводят, по пути объясняя новые слова. После каждого абзаца книжного текста ученикам сообщаю те сведения, о которых не говорится в учебнике.

1. Детство Эйнштейна. Родился 14 марта 1879 года. Отец – Герман Эйнштейн. Мать – Паулина Эйнштейн. Место рождения – южногерманский город Ульме. Семья была небогата.

2. Учеба в Мюнхене, в Швейцарии. Начальное образование получил в местной католической школе, в детстве был глубоко религиозным, но чтение книг потащило его к мысли, что всё, что в Библии изложено, не может быть правдой и с 12 лет стал вольнодумцем. В Мюнхенской гимназии он не был в числе хороших учеников, негативно относился к форме обучения гимназии, часто спорил с учителями. Семья будущего ученого переходит в Италию, а сам присоединяется к своей семье в 1895 году, не закончив гимназию.

Осенью 1895 года прибыл в Швейцарию, собирается сдать вступительные экзамены в Высшее техническое училище в Цюрихе. Блестяще проявив себя на экзамене по математике, он в то же время провалил экзамены по ботанике и французскому языку. В это училище он смог поступить в следующем году.

В 1900 году закончил политехникум, но профессора его не любили и никто не хотел помочь ему продолжить научную карьеру. Хотя до весны 1902 года не мог найти работу, он часто буквально голодал, это стало причиной болезни печени, которой страдал до конца жизни.

3. Научная и общественная деятельность.

Ученик переходит к чтению материала о научной и общественной деятельности Альберта Эйнштейна. Ученики записывают, что его великое научное открытие «Теория относительности», у которой было много противников, но он защищал свое открытие до конца жизни. Он автор более 300 научных работ по физике, а также 150 книг и статей в области истории, философии, публицистики. Работал в университетах Праги, Цюриха, Берлина.

Что касается общественной деятельности ученого, ученики записывают, что он всегда выступал против всякого насилия, всегда открыто выражал свою гражданскую позицию. После прихода к власти Гитлера он, в знак протеста, оставил Германию и уехал в США, отказавшись от немецкого гражданства и членства в Прусской и Баварской академиях наук. Как личность всеобщего авторитета привлекали к разного рода политическим акциям, где он выступал за социальную справедливость, неоднократно призывал к разоружению, к объединению Европы, к отмене обязательной военной службы.

4. Эйнштейн в Америке. В 1933 году великому ученому пришлось покинуть Германию и переехать в США, получил должность профессора в институте физики перспективных исследований. В США Эйнштейн получил репутацию гениального ученого. В январе 1934 года он был приглашен в Белый дом к президенту Франклину Рузвельту, имел с ним сердечную беседу и даже провел там ночь.

В августе 1939 года он направил письмо на имя президента США Франклина Делано Рузвельта. В нем великий ученый обращал внимание президента на то, что нацистская Германия способна создать атомную бомбу. После нескольких месяцев размышления Рузвельт решил серьезно отнестись к этой угрозе и открыл собственный проект по созданию атомного оружия, а сам в этих работах участия не принимал, даже критиковал разработку оружия, его применение в Японии. Широко известность получили его афоризмы: «Мы выиграли войну, но не мир», «Если третья мировая война будет вестись с атомными бомбами, то четвертая – камнями и палками». Свою причастность к ускорению работ над американской ядерной программой считал величайшей трагедией своей жизни.

Чтобы проверить как ученики осваивают внеурочный материал, ставлю два вопроса:

1. Почему он оказался в Америке? Ученик: Он уехал из Германии в США в знак протеста, после того, когда к власти пришли нацисты с Гитлером.
2. Что он считал своей величайшей трагедией? Ученик: Своей величайшей трагедией считал свою причастность к американской ядерной программе.

5. Личная жизнь, личные качества Альберта Эйнштейна.

После того, как ученик прочтет последнюю часть текста с целью расширения представления учеников о великом ученом, рассказываю о личной жизни, о личных качествах

Эйнштейна, учитываю то, что ученики старших классов проявляют большой интерес к вопросам личной жизни, о личных качествах известных людей.

Ученикам рассказываю, что Эйнштейн женился на двадцатисемилетней Милеве Марич, у них родились трое детей, а в феврале 1919 года они официально развелись.

В июне 1919 года женился на своей двоюродной сестре со стороны матери Эльзе Левенталь и удочерил двух ее детей.

Старший сын, тоже Альберт (1904-1973), стал профессором Калифорнийского университета.

Младший сын Эйнштейна, Эдуард (1910-1965), около 1930 года заболел тяжелой формой шизофрении и закончил жизнь в Цюрихской психиатрической лечебнице. Близкие и знакомые описывают великого ученого как человека общительного, с превосходным чувством юмора, отмечают его доброту, готовность помочь в любую минуту, никогда не страдал изменениями самонастроения, если допускал ошибки, признавал их публично, был скромным, до конца жизни он оставался доступным, скромным и приветливым человеком.

Когда весь мир в 1929 году шумно отметил 50-летие Эйнштейна, он сам не принял участия в торжествах и в своей виле выращивал розы. Живя в Америке он не обзавелся автомобилем и телевизором, чем удивлял американцев.

Страстно любил музыку, особенно сочинения XVIII века, хорошо играл на скрипке. Из художественных литературных произведений с восхищением отзывался о прозе Льва Толстого, Ф.М. Достоевского, увлекался садоводством, филателией, плаванием на яхте. В частной жизни был неприхотлив. Угнетение, несправедливость, ложь всегда вызывали в нем гневную реакцию. В 1947 году Эйнштейн приветствовал создание государства Израиль. В 1952 году к нему даже поступило предложение стать вторым президентом Израиля, от которого ученый вежливо отказался, сославшись на отсутствие подобного опыта. Все свои письма и рукописи завещал Еврейскому университету в Иерусалиме.

6. Последние годы жизни. Рассказывая о последних годах жизни Эйнштейна стараюсь со своей интонацией создать адекватную эмоциональную ситуацию в классе.

В 1955 году здоровье Эйнштейна резко ухудшилось. Он написал завещание и сказал друзьям: «Свою задачу на земле я выполнил». Последним его трудом стало незаконченное воззвание с призывом предотвратить ядерную войну.

Его падчерица Марго вспоминала о последней встрече с Эйнштейном в больнице:

«Он говорил с глубоким спокойствием, о врачах даже с легким юмором, и ждал своей кончины, как предстоящего «явления» природы...»

Великий ученый умер 18 апреля 1955 года в 1 час 25 минут, на 77-м году жизни. Перед смертью он произнес несколько слов по-немецки, но американская медсестра не смогла их потом воспроизвести. Он запретил пышное погребение, и не желал, чтобы место и время захоронения разглашались. 19 апреля состоялись похороны без широкой огласки, на которых присутствовало 12 самых близких друзей. Тело было сожжено в крематории, а пепел развеян по ветру.

Провожу словарную работу, объясняя значение следующих слов:

- Пепел – ფერფლი
Завещание – ანდერძი
Предотвратить – თავიდან აცილება
Пышный – დიდებული

С целью проверки как освоили ученики дополнительный материал, ставлю несколько вопросов:

1. Каким человеком был Альберт Эйнштейн?
2. Какое завещание он оставил своим друзьям?
3. Какие слова он произнес перед смертью?
4. Как прошло погребение великого ученого?

Как показал фронтальный опрос, ученики довольно хорошо усвоили новый дополнительный материал, даже достаточно большую активность проявляли относительно, в академическом отношении, слабые ученики.

В заключении можно сказать, что разнообразие учебных методов и способов в конечном итоге нас приведут к желаемой цели, что подразумевает подготовку полноценного подрастающего поколения.

На данном уроке ученики получили многостороннее представление о жизни и об общественной деятельности великого ученого и крупного общественного деятеля Альберта Эйнштейна.

МЕРАБ ЗОИДЗЕ

Старший преподаватель русского языка и литературы
Натаневской публичной школы
Озургетского муниципалитета

ინფორმაცია

ქალები სისოცხლისა და მშვიდობისათვის

2016 წლის 22 მარტს, აფხაზეთის ა/რ განათლებისა და კულტურის სამინისტროს სამშვიდობო ინიციატივების ფარგლებში, აფხაზეთის ბავშვთა და ახალგაზრდობის შემოქმედებითი კავშირის „ახალგაზრდობა, მშვიდობა და განვითარება“, თბილისის ილია ჭავჭავაძის ლიტერატურულ-მემორიალური მუზეუმისა და აფხაზეთის განათლებისა და კულტურის საგანმანათლებლო სამსახურის ინიციატივით, მუზეუმის დარბაზში ჩატარდა სასწავლო-საგანმანათლებლო შემოქმედებითი კონფერენცია „ქალები სისოცხლისა და მშვიდობისათვის“, რომელიც ითვალისწინებდა შემდეგ აქტივობებს:

- ქართველ ქალთა უფლებები და თავისუფლებები XIX-XXI საუკუნეებში;
- ლიტერატურული კომპოზიცია - „ქალები სისოცხლისა და მშვიდობისათვის“;
- ნორჩ მხატვართა გამოფენა „გაზაფხული და ქალი“;
- მოძრავი ექსპოზიცია „ქალთა უფლებები და მე-19 საუკუნის საზოგადო მოღვაწეები“.

კონფერენცია გახსნა აფხაზეთის ბავშვთა და ახალგაზრდობის შემოქმედებითი კავშირის „ახალგაზრდობა, მშვიდობა და განვითარება“ საკოორდინაციო საბჭოს წევრმა **იზონერა ბერიაძემ**: „ყოველ წელიწადს, ტრადიციულად, გაზაფხულის პირველ თვეს, ილია ჭავჭავაძის ლიტერატურულ-მემორიალური მუზეუმის თანამშრომლებთან ერთად, ვატარებთ სასწავლო-საგანმანათლებლო შემოქმედებითი კონფერენციას სხვადასხვა თემაზე. წელს მისი თემატიკაა „ქალები მშვიდობისა და სისოცხლისათვის“, რომელიც აქტიურად მონაწილეობენ საზოგადოების წარმომადგენლები - მეცნიერები, პოლიტიკოსები, პედაგოგები, ჟურნალისტები, მედიკოსები, კულტურისა და ხელოვნების სფეროში მოღვაწე წარმატებული ქალბატონები, აფხაზეთის ახალგაზრდობის შემოქმედებითი კავშირის წევრები, მრავალშვილიანი და ომში დაღუპულ მეომართა დედები, აფხაზი და ოსი ქალბატონები, ქალთა არასამთავრობო ორგანიზაციების წარმომადგენლები.

დემოკრატიული სახელმწიფო, თავისთავად, გულისხმობს არასამთავრობო და მათ შორის ქალთა საზოგადოების არაჩვეულებრივ, არამედ განსაკუთრებულ ჩართულობას. ეს განსაკუთრებულობა მუდმივად მზარდი პროცესია და ვამაყობ იმით, რომ ჩემს ქვეყანაში ის სულ უფრო მეტ მნიშვნელობას იძენს. ეს არცაა გასაკვირი, საქართველოს სახელმწიფოებრიობა ყოველთვის გულისხმობდა ქალთა განსაკუთრებულ როლს საქართველოს თვითმყოფადობის, დამოუკიდებლობისა და ქართველი ხალხის თავისუფლებისათვის ბრძოლაში, რის დასტურადაც დიდი თამარის მავალითი იკმარება.

დღევანდელი ჩვენი ღონისძიების თითოეულ მონაწილეს გისურვებთ, მშვიდობიანად და ერთმანეთის სიყვარულით კვლავაც გველოთ იმ გზაზე, რომელსაც თამარის, ქეთევანის, სიდონიას, ნმინდა ნინოს გზა ჰქვია და რომელიც სიკეთესა და წარმატებებს მოუტანს ჩვენი სამშობლოს მომავალს“.

საკონფერენციო თემების ირგვლივ ისაუბრეს და კონფერენციის მონაწილეებს მოძრავი თვალსაჩინო მასალა წარუდგინეს: მუზეუმის ექსპოზიციის სამეცნიერო საგანმანათლებლო განყოფილების გამგემ **ნანა სახვაძემ** და ფონდების მთავარმა მცველმა **ნელი ბუმბულიევიშვილმა**.

„ქალი და გაზაფხული მარადიული სიმბოლოა სიცოცხლის, სიყვარულის, სიკეთისა და მშვენიერების, ამიტომაც გვიყვარს გამორჩეულად ორივე. ისეთი ძალა, როგორც ქალია, სამყაროში არ არსებობს. საჭიროებისას ქალი მთელ ძალ-ღონეს მოიკრებს და იმგვარ საქმეებს შეეჭიდება და დაძლევეს, კაცს რომ გაუჭირდება. ჩვენ უნდა დავიცვათ ჩვენთვის ესოდენ ძვირფასი ადამიანების უფლებები და შევუქმნათ ყოველგვარი პირობები შვილების ღირსეულად აღზრდისათვის.“ - აღნიშნა მისასალმებელ გამოსვლაში აფხაზეთის უმაღლესი საბჭოს თავმჯდომარემ **გია გვაზავამ**.

„ყველა ქალის უფლებაა იბრძოდეს სიცოცხლისათვის, სიკეთისათვის, ბედნიერებისათვის, მშვიდობიანი ხვალისდელი დღისთვის, შვილების უკეთესი მომავლისათვის. დღეს კი, სამწუხაროდ, ჩვენი ქალების, დედების უფლებები დარღვეულია. ჩვენ მოვკიკლეს შვილები, დაგვიწვეს სახლ-კარი, წავართვეს მამული-ადგილის დედა, მაგრამ მაინც ვაგრძელებთ სიცოცხლეს, არ ვნებდებით და ვცდილობთ, ბოროტება სიკეთით დავძლიოთ“ - ამ სიტყვებით მიმართა კონფერენციის მონაწილეებს სოხუმელმა ქალბატონმა **ჟუჟუნა ხარზიანმა**, რომელსაც ორი ვაჟიშვილი (გიორგი და ზვიად უგრეხელიძეები) და მეუღლე (გრიგოლ უგრეხელიძე) აფხაზეთის ომში მოუკლეს.

„მშვიდობისა და სიცოცხლისათვის ბრძოლა ქალის მარადიული საზრუნავია, ოღონდ ეს ზრუნვა სხვადასხვა ეპოქაში სხვადასხვანაირად ვლინდება. ამ მხრივ ჩვენს ეპოქაში ძალზე მნიშვნელოვან როლს ასრულებს არასამთავრობო სექტორი, რომელიც სამშვიდობო პროცესებს, პოლიტიკოსთა მსგავსად, ზემოდან კი არ უყურებს და აფასებს, არამედ ახლოდან, ხალხის პოზიციიდან. პირადი კონტაქტები ყინულს ალღობს და აჩენს ნდობას, რომელიც უცილობლად მიგვიყვანს შერიგებად.“ - აღნიშნა ქალთა ასოციაცია „თანხმობის“ წარმომადგენელმა **ირმა შარიაძემ**.

კონფერენციის მონაწილე ოსმა ქალბატონმა **ვალა გობოზოვამ** ხაზი გაუსვა უმცირესობათა და განსაკუთრებით ქალთა უფლებების დაცვას და გაეროს მიერ შემუშავებული ლტოლვილთა და უფლებამწიკაშულთა კონვენციასზე ისაუბრა.

„მე ვითხოვ ქალთა უფლებების აღიარებასა და პატივისცემას, მე მშვიდობას ვითხოვ“, - განაცხადა კონფერენციის საპატიო სტუმარმა, ოთხი შვილის დედა და ხუთი შვილიშვილის ბებია, ქველმოქმედმა **გულიკო ბესელიამ**.

„ადამიანის უფლებები ისტორიის ნაყოფია, რომელმაც მრავალჯერ იცვალა სახე. მე და ჩემს თაობასაც უდავოდ გვაქვს სურვილი, ჩვენი სიტყვა ვთქვათ ამ სფეროში, რისი დასტურიცაა დღევანდელი თავმჯდომარე. მე ვარ ადამიანი. ჩვენ

განსხვავებულნი ვართ, მაგრამ თანასწორნი. მე მაქვს ღირსება და მაქვს უფლება თანასწორობისა და თავისუფლებისა. მე ვარ უსასრულო სამყაროს ნაწილი. მე გამოვყოფ ვარე სამყაროდან ჩემს შინაგან სამყაროს, შთაბეჭდილებებს, შეგრძნებებს, სურვილებს, აზრებს, გრძობებს და ვითხოვ მათ აღიარებასა და პატივისცემას.“ - განაცხადა აფხაზეთის ბავშვთა და ახალგაზრდობის კავშირის წევრმა, საქართველოს უნივერსიტეტის სტუდენტმა **ხატია ხუროძემ**.

თანაარსებობის წესსა და ქალთა უფლებების ილიასეულ შეფასებებზე გაამახვილა ყურადღება ილია ჭავჭავაძის ლიტერატურულ-მემორიალური მუზეუმის დირექტორმა **მზია ნადირაძემ**.

კონფერენციის მხატვრულ ნაწილში მონაწილეობდნენ: აფხაზეთის მე-2 და მე-3 საჯარო სკოლების შემოქმედებითი კოლექტივები; დეკლამატორები - **მარიკა შელია, ელენე კობალიანი** და სხვ. ღონისძიება მიჰყავდათ აფხაზეთის ახალგაზრდობის შემოქმედი კავშირის წევრებს - **რეზი ჩაკვეტაძეს** და **ელენე შელიას**. ნორჩ მხატვართა გამოფენაში გამარჯვებული ბენეფიციარები სპეციალური დიპლომებითა და წიგნებით დაჯილდოვდნენ.

ქალთა უფლებების საკითხზე გამოთქმული ინოვაციური მოსაზრებები და მიმართვის ტექსტი, კონფერენციის მონაწილეთა ხელმოწერებით, გადაეგზავნა გაეროს. პროექტი ქალაქ თბილისის მერიის, აფხაზეთის მთავრობის, აფხაზეთის უმაღლესი საბჭოს, აფხაზეთის განათლებისა და კულტურის სამინისტროს მხარდაჭერით განხორციელდა.

ნონა ბარია

პროფესიული განათლება

პარტნიორობისა და დასაქმების ხელშეწყობისთვის

თელავში გაიმართა განათლებისა და დასაქმების მასშტაბური გამოფენა „მომავალი შენია“, სადაც წარმოდგენილი იყო კახეთის რეგიონში მოქმედი პროფესიული საგანმანათლებლო პროგრამების განმსახორციელებელი დაწესებულებების პროგრამები და სტუდენტების მიერ წარმოდგენილი პროდუქცია.

გამოფენის მიზანი იყო, ერთიან სივრცეში მოეყარა თავი თელავის რეგიონში მცხოვრები ახალგაზრდების, მათი მშობლების, სამუშაოს მაძიებლების, ბიზნესის, დამსაქმებლებისა და საჯარო სექტორის წარმომადგენლებისთვის, რათა შემდგარიყო დიალოგი მხარეებს შორის და საზოგადოებას მაქსიმალურად მიეღო ინფორმაცია ქვეყანაში პროფესიული განათლებისა და დასაქმების შესაძლებლობების შესახებ. მსგავსი ღონისძიებების მიზანია, ხელი შეუწყოს საჯარო-კერძო პარტნიორობას და დასაქმებას.

განათლებისა და დასაქმების გამოფენის ეს ფორმატი ეხმარება იმ ახალ გამოწვევას, რომელსაც საქართველოს მთავრობა, პროფესიული განათლების რეფორმის სახით, საზოგადოებას სთავაზობს და ყველა დაინტერესებულ მხარეს ეხმარება, კოორდინირებული თანამშრომლობის ფარგლებში, საზოგადოებას მიწოდოს ინფორმაცია განათლებისა და დასაქმების შესაძლებლობებსა და რეგიონში არსებულ შრომის ბაზრის მოთხოვნებზე.

ღონისძიება თელავი-ბიბერახის (გერმანია) პარტნიორობის კომიტეტის, გერმანიის საერთაშორისო თანამშრომლობის საზოგადოების (GIZ) და საქართველოში ევროკავშირის მხარდაჭერით განხორციელდა. პროექტის განხორციელებაში აქტიურად იყო ჩართული საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტრო და საქართველოს სპორტისა და ახალგაზრდობის საქმეთა სამინისტრო.

ქეთევან ნატრიაშვილი, განათლებისა და მეცნიერების მინისტრის პირველი მოადგილე: „თელავისა და ბიბერახის მეგობრობის ფარგლებში ორგანიზებული ღონისძიება ეძღვნება პროფესიული განათლებისა და დასაქმების თემებს, რაც სრულად ეხმარება საქართველოს მთავრობის მიერ გაცხადებულ პრიორიტეტებს. მოგეხსენებათ, რომ განათლებისა და დასაქმე-

ბას განვიხილავთ, როგორც ორ მჭიდროდ დაკავშირებულ თემს და დღევანდელ სივრცეში მომხმარებელს შეუძლია გაეცნოს კახეთის რეგიონში არსებულ საგანმანათლებლო და, ასევე, დასაქმების შესაძლებლობებს. ეს ძალიან მნიშვნელოვანია იმისათვის, რომ ადამიანმა შეძლოს არჩევანის გაკეთება პროფესიული საგანმანათლებლო პროგრამის სასარგებლოდ“.

დანიელ ბირკენმაიერი, თელავი-ბიბერახის პროექტის მენეჯერი: „პროექტის მიზანია, კახეთის რეგიონიდან ინტელექტუალური რესურსის გადინებას შევუშალოთ ხელი. აქედან მიდინა ახალგაზრდები, შესაბამისად, იკარგება სამუშაო ძალა, ადამიანური რესურსი, შედეგად კი ზარალიდება ბიზნესი. აქედან გამომდინარე, მნიშვნელოვანია ახალგაზრდებისთვის იმის ახსნა, თუ რა ნაბიჯებია გადასადგმელი მომავალში მათი წარმატებულად დასაქმებისთვის. უმნიშვნელოვანესია პროფესიული განათლება. აქ სტუდენტები იღებენ კონკრეტულ საკვალიფიკაციო ხარისხს და იძენენ უნარ-ჩვევებს, რომელიც მომავალი დასაქმებისთვის სჭირდებათ. თავად დამსაქმებლებისთვისაც მათ თეორიულ ცოდნასა და პრაქტიკულ უნარს გადაწყვეტი მნიშვნელობა აქვს“.

სასკოლო აქტივობა

დადიან-მიურატების ნაკვალევზე

მარტილის მუნიციპალიტეტის სალხინოს საჯარო სკოლაში (დირექტორი – ნუნუ სილაგავა) მალაღონე დგას მოსწავლეთა შემეცნებითი და ინტელექტუალური განვითარება. ამ მიმართულებით წარმატების საწინდარია სკოლაში შექმნილი ლიტერატურულ-მუსიკალური სალონი „სიყვარულის სამეფო“, რომელიც მერვე წელია საინტერესო და მრავალფეროვან მუშაობას ეწევა.

შემოქმედებითი მუშაობის მალაღონე მოტივაციის ატმოსფეროს შექმნამ ხელი შეუწყო აღმზრდელობით პროცესის უმთავრესი მიმართულების – ისტორიული და ეროვნულ-პატრიოტული ხედვის ჩამოყალიბებას.

შეიქმნა საექსპედიციო რაზმი „ეკატერინე ჭავჭავაძის ნაკვალევზე“. რაზმის წევრებმა იმოგზაურეს ზუგდიდში, ჭყაღდუაში, გორდასა და, თავისთავად, სალხინოში. განხორციელდა პროექტი „რა ვიცით დადიან-მიურატების შესახებ“, რამაც მოსწავლეებს შესძინა ცოდნა მშობლიური კუთხის სახელოვანი წინაპრების ისტორიული წარსულის შესახებ.

ასევე, განხორციელდა პროექტი „ჩვენ – ოდიშელები“, რომლის ფარგლებშიც მოსწავლეებმა შეისწავლეს სამეგრელოს რეგიონის (მარტილი, ზუგდიდი, ფოთი, ხობი, წალენჯიხა, აბაშა და ჩხოროწყუ) გეოგრაფიული არეალი ისტორიულ კონტექსტში. საინტერესო იყო მე-19 საუკუნის ბოლო პერიოდში დადიან-მიურატების ცხოვრებისა და საქმიანობის აღწერა, მცირე ბიზნესისა და ვაჭრობის განვითარება, სანავსადგურო და სარკინიგზო მშენებლობა.

პროექტის ლიტერატურულ ღირებულებებში უნდა აღინიშნოს: ეკატერინესა და ტატოს უიღბლო სიყვარულის ამსახველი ბარათაშვილის პოეზიის გაცნობა; ილია ჭავჭავაძისა და ნიკო მინგრელსკის ურთიერთობა და წერა-კითხვის გამავრცელებელი საზოგადოებისთვის უნიკალური ნივთებისა და ხელნაწერების გადაცემა. ამ მიმართულებით ჩატარდა კონფერენცია, რომელზეც მოსწავლეებმა საინტერესო მოხსენებები წარმოადგინეს.

სკოლაში მუშაობს ნორჩ სწავლულთა მცირე დარბაზი, V-VI კლასელთა მონაწილეობით. მათ შეისწავლეს სალხინოს ისტორიული წარსული და კვლევა-ძიებით მივიდნენ იმ დასკვნამდე, რომ ჩვენი სოფელი მართლაც ღირსია სიყვარულისა. ეს სიყვარული მათ თავიანთ პატარა მოხსენებებში (17 მოხსენება) გამოხატეს, ღონისძიებას მებზობელი სკოლის მოსწავლეები და მასწავლებლები ესწრებოდნენ.

დადიან-მიურატების სასახლეში ჩატარდა პოეზიის დღე ღია ცის ქვეშ – „სალხინო – ჩემი სიამაყე“. ბავშვები საკუთარი ლექსებითა და ჩანახატებით ამკობდნენ მშობლიურ სოფელს. ჩვენს სკოლაში ყველა შეკრება თუ ღონის-

ძიება ტარდება სალონის „სიყვარულის სამეფო“ ეგიდით. მათ ნითელი ზოლივით გასდევს სოფლის ისტორიის გახსენება, ურთიერთობა დადიან-მიურატებისა, რომლებმაც გარკვეული კვალი დააჩნინეს სალხინოელთა ცხოვრებას. სწორედ ამიტომ შევარჩიეთ ღონისძიება „სალხინო-პარიზი-სალხინო – დადიანების მიერ გადებული ხიდი“. ფაქტია, რომ სალხინოში ევროპისაკენ სწრაფვა მე-19 საუკუნიდან დაწყებული, ინიციატორები იყვნენ: სალომე დადიანი და აშოლ მიურატი.

მეტად სიმბოლურია ჩვენი მოკრძალებული სიტყვა, რადგან სიცოცხლისა და მიჯნურობისთვის დაბადებული საქართველოს უღამაზესი და უმამაცესი ასული – ეკატერინე ჭავჭავაძე 200 წლისაა. სიმბოლურია იმითომაც, რომ 2016 წელი, საქართველოს პრეზიდენტის ინიციატივით, გამოცხადებულია ევროპული სახელმწიფოს წლად.

არისტოკრატულ ტანსაცმელში გამოწყობილმა გოგო-ბიჭებმა ნათლად წარმოგვიდგინეს ეკატერინე ჭავჭავაძის, დავით დადიანის, ტატოს, აშოლ მიურატის, სალომეს, ბებეს, ნიკო და ანდრია დადიანების ცხოვრების ეპიზოდები. განსაკუთრებით აღინიშნა აშოლ მიურატის ღვაწლი, რომელმაც მარტო მეურნეობის ახალი ევროპული წესი კი არ დანერგა, არამედ გაამდიდრა დავით დადიანის სამთავროში დაცული სიძველეთა კოლექცია, საქართველოსა და საფრანგეთს შორის კულტურული და ეკონომიკური ხიდის გადგება სცადა. ამის ნათელი დასტურია ის, რომ აშოლ მიურატი, წელიწადში, ათას ფუთამდე ღვინოს აყენებდა რუსეთსა და საფრანგეთში გასატანად.

სისხლის ყვილმა ჩამოიყვანა სალხინოში აშოლის შვილიშვილი – აშოლ მიურატი, ხოლო მისი შვილი ალენი „ქართველი მიურატი“ გახდა. ეკატერინე ჭავჭავაძის მეშვიდე თაობის – ალენ მიურატის შვილმა, მატელდამ, თავისი ბედი დაუკავშირა კასპელ ახალგაზრდას ლევან მესროფავილს, რომელმაც ქორნილი დადიანისეულ ეზოში გადაიხადა.

მერვე კლასის მოსწავლემ, ნანა კობერიძემ წაიკითხა ჩანახატი ტატო ბარათაშვილის განუზომელი ტრაგედიის შესახებ.

„გვეამაყება რომ ჩვენ, 21-ე საუკუნის თაობა, დავაბიჯებთ დადიან-მიურატების ნაკვალევზე. ჩემი სოფელი განძია, მითია, რომელიც მათ დავგიტოვეს და რომელსაც ჩვენი ხელი სჭირდება. მომავლის საქმეა ქურა არ ჩამქრავს ოდიშის ბეჭე მინაზე, დღესაც გვაქვს ღირსეული სამჭედლო, სადაც ჩვენი ხვალისდელი დღე იჭედება. ჩვენი მიზანი ნათელია: ჩვენი ასაშენებელი სოფელი იქნება ევროპული.“ – ამაყად ამბობს მეთაურობის ლუკა ჯამბურია.

ამ გამორჩეულ დღეს სკოლას სტუმრობდ-

ნენ: მარტილის მუნიციპალიტეტის გამგებელი ალექსანდრე გრიგალავა, საკრებულოს თავმჯდომარის მოადგილე მათე ქაჯაია, რესურსცენტრის ხელმძღვანელი პაპა გულორდავა, მხარეთმცოდნეობის მუზეუმის დირექტორი გივი ელიავა, ექიმი ირინა გადელია, საბავშვო ბაღების გაერთიანების უფროსი ირმა გაბისონია, სოფლის საკრებულოს დეპუტატი ნურკი გეგელია, რწმუნებული ოქროპირ ბერიშვილი, სპეციალისტი ილია კუნალაშვილი, ბიზნესმენი ალექსანდრე ახვლედიანი; ასევე მრავალმხრივი დედეები – სულიკო ხარებავა, ირა სხულუხია, მარინა ჯანაშია, ნარი ფუტყარაია.

გაზაფხულის ია, ენძელა, ყოჩივარდა, ტიტა სჭარბობდა იმ დღეს სკოლაში. სტუმრებს დედის დღე მიულოცეს პირველკლასელებმა (ხელმძღვანელი – ნანა ბასილაია); ლიტერატურულ-მუსიკალური კომპოზიცია „დაილოცოს შენი კალთა, დედა“ წარმოადგინეს მემ-

ვიდეკლასელებმა (ხელმძღვანელი – სულიკო ბასილაია); შთამბეჭდავად წაიკითხეს ლექსი „კოლხური ნანა“ ლიკა ლაშხია, ანანო ცაავამ, ხატია ნანავამ; მონონება დაიმსახურეს დეკლამატორებმა – მარი ბასილაიამ და ნიკა ცაავამ.

სკოლის დირექტორმა ნუნუ სილაგავამ მადლობა გადაუხადა სტუმრებს, პედაგოგებს, მოსწავლეებს იმისთვის, რომ 125-წლიანი სკოლის (რომლის მშენებლობის ინიციატორი სალომე დადიანი-მიურატისა იყო) ისტორიაში კიდევ ერთი საინტერესო ფურცელი ჩაინერა. უნდა აღინიშნოს, რომ ამ ღამეზე ღონისძიების ჩატარებაში დიდი იყო თითოეული პედაგოგის როლი.

სულიკო ბასილაია
სალხინოს საჯარო სკოლის სამოქალაქო განათლების მასწავლებელი

სამოქალაქო განათლების პროგრამის ფარგლებში

თბილისის 186-ე საჯარო სკოლაში გაიმართა გამოფენა და მოსწავლეთა თხზულებების კონკურსის გამარჯვებულთა დაჯილდოება, თემაზე „ქალის როლი საქართველოს ისტორიასა და დღევანდელობაში“.

ღონისძიების მსვლელობისას მოსწავლეებმა წარმოადგინეს ინფორმაცია საქართველოს ისტორიიდან 10 გამოჩენილი ქალბატონის საქმიანობის შესახებ. ქალისა და მამაკაცის თანასწორობის თემაზე, ნაჩვენებია იქნა საზოგადოებრივი აზრის გამოკითხვის ამსახველი ვიდეორგოლი.

ღონისძიების ფარგლებში, აუდიტორიას სიტყვით მიმართა ფრანჩესკა კელიმ, საქართველოში ამერიკის შეერთებული შტატების ელჩის მეუღლემ, რომელმაც საქართველოს ისტორიასა და დღევანდელობაში ქალის როლის შესახებ თხზულებების კონკურსში გამარჯვებულ მოსწავლეებს სიტყვები გადასცა. ღონისძიების დასასრულს, მოსწავლეებმა, მონვეულ სტუმრებთან ერთად, თემასთან დაკავშირებით დისკუსია გამართეს.

მონვეულ სტუმრებს შორის იყვნენ: ამერიკის შეერთებული შტატების ელჩი საქართველოში იან კელი, საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების მინისტრის მოადგილე ლია გიგაური, თავდაცვის მინისტრის მოადგილე ანა დოლიძე, სკოლის დირექტორები, პედაგოგები, მოსწავლეები და ქალთა საკითხებზე მომუშავე არასამთავრობო ორგანიზაციების წარმომადგენლები.

ღონისძიება გაიმართა სამოქალაქო განათლების პროგრამის „მომავლის თაობა“ ფარგლებში, რომელიც ორგანიზაცია PH International-ის მიერ ხორციელდება საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტროს ხელშეწყობითა და აშშ საერთაშორისო განვითარების სააგენტოს (USAID) დაფინანსებით. პროგრამა დახმარებას უწევს 480 სკოლას საქართველოს ყველა რეგიონში, სამოქალაქო განათლების სწავლების ხარისხის ამაღლების მიზნით.

ლია გიგაური: „სიმბოლურია, რომ დღევანდელი გამოფენა მოწყობილია პროექტის „მომავლის თაობა“ ფარგლებში, რამდენადაც სწორედ სამოქალაქო განათლების განვითარებაზე ორიენტირებული ეს პროექტი ხელს უწყობს კრიტიკული აზროვნების, ანალიტიკური უნარების და, რაც მთავარია, შეფასების უნარის განვითარებას. დღეს ჩვენ ვნახეთ, როგორ იმუშავეს მოსწავლეთა ჯგუფებმა, როგორ წარმოადგინეს ქალბატონები, შეაფასეს მათი აქტიურობის შედეგები, დღევანდელი ცხოვრების გამოწვევებთან მიმართებაში. ეს არის ნიმუში იმისა, როგორ შეიძლება ვასწავლოთ მოსწავლეებს ისეთი პროექტების მომზადება, რომლებიც მათ განვითარებასა და სამოქალაქო აქტიურობას დაეხმარება მომავალში“.

ანა დოლიძე: „სწორედ სამოქალაქო განათლების მეშვეობით ვაყალიბებთ ჩვენ აქტიურ მოქალაქეებს, რომლებსაც აქვთ უფლებები და ახორციელებენ ამ უფლებებს, იმედგროვულად, აქვთ პასუხისმგებლობა და მონაწილეობენ საზოგადოებრივ ცხოვრებაში. ეს პროექტი სამოქალაქო განათლებას ემსახურება.“

დღევანდელი გამოფენა ეძღვნებოდა ქალებს, ქალ-ლიდერებს საქართველოს ისტორიაში. აღფრთოვანნი მოსწავლეების ნამუშევრებით, მათი პროექტებითა და იდეებით. ეს არის ძალიან მნიშვნელოვანი შთავაზება არა მარტო გოგონებისთვის, არამედ ყველასთვის, ვისი მიზანიცაა აქტიური მოქალაქეების ჩამოყალიბება და ზოგადად აქტიური მოქალაქეობის ტრადიციის ჩამოყალიბება საქართველოში“.

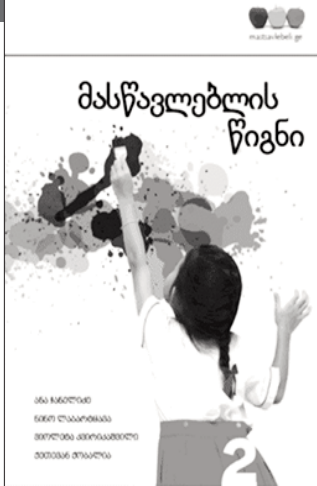
იან კელი: „მე და ჩემი მეუღლე მოხარულნი ვართ, დღევანდელ ღონისძიებაში რომ ვმონაწილეობთ. ჩვენთვის დღევანდელი დღე ძალიან ინფორმაციული იყო, ბევრი სიახლე შევიტყვეთ იმ ქალბატონების შესახებ, რომლებმაც დიდი წვლილი შეიტანეს საქართველოს პოლიტიკურ და კულტურულ ცხოვრებაში“.

მიმდინარეობს ხელმოწერა

მასწავლებლის გიგლიოთეკა

პუბლიკაცია მოიცავს დაწყებითი კლასების მასწავლებლებისთვის...

თარგმან და კონკრეტული რეკომენდაციები ზეპირმეტყველების...

ფასი - 7,30 ლარი

თამაზ ვასაძე ქართული აბიოგრაფიული პროზა ლიტერატურის შემსწავლელთათვის 4 ლარი

თემატური კლასიკები

დაწყებითი კლასებისთვის

(42X59.4 სმ)

- 1. წელიწადის დროები: შემოდგომა-ზამთარი... 15. ჩემი სხეული... 30. რომელი საათია

ფასი - 2.90 ლარი

მალაქი კლასებისთვის

(59.4X84.1 სმ)

- 1. რელიგიების წარმოშობა... 13. მსოფლიოს შვიდი საოცრება

ფასი - 4 ლარი

მითითებულია ერთი ცალის ფასი

ნიმუში I კველი ქართული მწერლობა; ნიმუში II „ვეფხისტყაოსანი“; ნიმუში III XIX საუკუნის მწერლობა; ნიმუში IV XX საუკუნის მწერლობა

თამარ გელიტაშვილი, ამირან გომარტელი

მითითებული კრებულის ფასი - 12 ლარი

სავარჯიშო რვეული ქართულ მართლწერაში

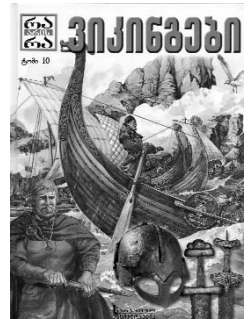
10 ლარი

საყვანელი ენციკლოპედია

თითო ტომის ფასი - 12 ლარი

ავტომობილი, სამუშაო, უდაბნო, გამომგონებელი, განძის ძიება, გლადიატორები, დრო და კალენდარი, ქველი ეგვიპტე, ევროპა

ვიკინგები, ფიზიკა, ახსნილი და აუხსნელი, ფენომენები, კომპიუტერი და ციფრული ტექნოლოგიები, უკველესი აღმზიანები, მათემატიკა, ქველი რომი, ქველი საბერძნეთი

რა არის რა

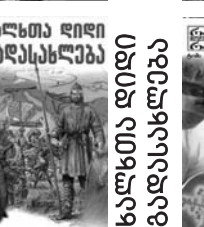
კაცია

მთავარბოთ 10 ტომს

ენციკლოპედიის სერიისად „რა არის რა“

საყვანელი ფასად.

თითო ტომს, 12 ცალის ნაცვად, 9 ცალად მიიღებს.

ხელმოწერის თანხა გადმორიცხეთ რეკვიზიტებზე:

მიმღები - შპს „ახალი განათლება“, ს/კ 202058735, ა/ა GE93LB0113314052305000, ს/ს „ლიბერთი ბანკი“, ბ/კ LBRTGE22

მწერალთა კორტრეტები

- 1. მიხეილ ჯავახიშვილი... 18. დავით აღმაშენებელი

4 ლარი

რეპროდუქციები

- 1. ჰორაციუსის ფიცი... 9. საკვირველ გასიძნობა

6.5 ლარი

მსოფლიო კლასიკები

მკვლარი სხლის ჩანაწერები, თეოდორე დოსტოევსკი... მსოფლიო კლასიკები

მითითებულია გულის, შტეფან ცვაიგი... მითითებულია გულის

მითითებულია ფასი - 15 ლარი

